

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Vaikuttaako?

- Nuorten näkökulmia Ruutiin

Jarna Koskela

Kansalaistoiminta ja nuorisotyö (210 op)
Arvioitavaksi jättämisaika kesäkuu / 2014

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Jarna Koskela	Sivumäärä 47 ja 3 liitesivua
Työn nimi Vaikuttaako? – Nuorten näkökulmia Ruutiin	
Ohjaava opettaja Pia Lundbom	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus, Tommi Laitio	
Tiivistelmä <p>Ruuti on vuonna 2011 perustettu nuorten vaikuttamisjärjestelmä, joka mahdollistaa nuorten laajapohjaisemman osallistumisen päätöksentekoon itseään koskevissa asioissa. Tämän opinnäytetyön tilaaja on Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus, joka kaupunginhallituksen päätöksellä koordinoi ja kehittää yhdessä opetusviraston kanssa Ruudin toimintoja.</p> <p>Opinnäytetyö käsittelee helsinkiläisten nuorten osallistumista ja vaikuttamista sekä Ruudin ydinryhmän toimintaa nuorten näkökulmasta käsin. Työssä nostetaan esiin nuorten mielipide Ruuti – järjestelmän kautta tapahtuneesta osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääntymisestä, sekä sitä kuinka Ruudin ydinryhmän nuoret näkevät ryhmän toiminnan ja sen kehittymisen.</p> <p>Ruuti toimintoja kehitetään vielä ja on erittäin tärkeää, että nuoret ovat aktiivisesti mukana kehittämässä toimintaa, jotta nuorten kuuleminen toteutuisi nuorisolain määrittelemällä tavalla. Työn tarkoituksena on tuottaa tietoa opinnäytetyön tilaajalle Ruudin toimintojen kehittämiseen, nuorten näkökulmasta.</p> <p>Opinnäytetyö laatuaan kvalitatiivinen ja perustuu nuorilta 2011 – 2013 kerättyihin haastattelu- ja kyselyaineistoihin.</p> <p>Tutkimukseni tuloksista voin todeta, että Ruuti-vaikuttamisjärjestelmä on lisännyt nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja Ruudin ydinryhmän toiminta on kehittynyt ja mennyt eteenpäin myös aikuisen positiivinen rooli korostui aineistossa.</p>	
Asiasanat Nuoret, Motiivi, Osallisuus, Osallistuminen, Vaikuttaminen, Kuuleminen	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Jarna Koskela	Number of Pages 47+3
Title Does it make a difference? – Youth points of view to Ruuti	
Supervisor Pia Lundbom	
Subscriber and/or Mentor City of Helsinki Youth Department, Tommi Laitio	
<p>Abstract</p> <p>Ruuti was founded in 2011 for young people’s participation structure, which allows broader based participation of young people in decision-making in matters relating to themselves. Subscriber of this thesis is the City of Helsinki Youth Department and with the decision made by City Board, Youth Department coordinates and develops together with the Education Department to implement Ruuti functions.</p> <p>This thesis deals with the issues of participation and influence of young people in the City of Helsinki and Ruuti core group’s activities, from the young people’s perspective. The work will highlight young people’s opinion on the matters of increased participation and influence through the Ruuti structures and how youth from Core group sees the work of the group and its development.</p> <p>Ruuti features are still being developed and it is very important that young people are actively involved in the development activities so young people’s hearing would be as it’s implemented in the meaning of Youth Act. The purpose of this thesis is to provide information to the subscriber for the development of Ruuti functions, from the perspective of young people.</p> <p>The thesis is a qualitative study and it’s based on the interview and survey data sources that were collected from the young 2011 – 2013.</p> <p>I can say from the results of my research that the Ruuti – participation structure has increased young people’s opportunities to influence and Ruuti core group has evolved and moved forward. From the results can also see that adult role was positively highlighted in the material.</p>	
Keywords Youth, Motive, Participation, Influence, Hearing	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ ABSTRACT

1 JOHDANTO	5
2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ	7
2.1 Hesan Nuorten Ääni	8
2.2 Ruuti vaikuttamisjärjestelmän muotoutuminen ja nuorten kritiikki	9
2.3 Ruuti	10
2.4 RuutiExpo	11
2.5 Ruudin ydinryhmä	11
3 LÄHTÖKOHDAT NUORTEN OSALLISTUMISEEN JA KUULEMISEEN	12
3.1 Kansainväliset sopimukset	12
3.2 Suomen lainsäädäntö ja paikallinen käytäntö	14
4 TYÖN TARKOITUS, TAVOITEET JA KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY	15
4.1 Keskeiset käsitteet	16
4.2 Sosiokulttuurinen innostaminen	18
5 OPINNÄYTETYÖN AINEISTON KERÄYSMENETELMÄT	19
5.1 Ryhmä- ja yksilöhaastattelun suunnittelu ja toteutus	19
5.2 Havainnointi	21
5.3 Survey – kyselyn suunnittelu ja toteutus	21
5.4 Videohaastattelu	22
6 AINEISTO JA ANALYYSI	22
6.1 RuutiExpon 2011 kävijähaastattelu	23
6.1.1 Nuorten syyt osallistua tapahtumaan	24
6.1.2 Vaikuttaminen nuorten määrittelemänä	26
6.1.3 Vaikuttamisen tavat	28
6.1.4 Käsitys vaikuttamisesta – muuttuiko tapahtuman aikana?	30
6.1.5 Nuorten kuuleminen tapahtumassa	31
6.2 Ruudin ydinryhmä 2011 – 2012	33
6.3 Ruudin ydinryhmä 2012 – 2013	34
7 YHTEENVETO	37
8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	39
LÄHTEET	43
LIITTEET	48
Liite 1	
Liite 2	
Liite 3	

1 JOHDANTO

Miksi nuorten mielipiteitä pitää kuulla, jos vastaus on ”hyvä idea, mutta se ei onnistu”. Kuinka helppoa on leimata nuorten mielipide - hyvinkin perusteltuna – ”vääräksi”, jos sen toteuttaminen aiheuttaa päänvaivaa aikuiselle. Kuka päättää millainen mielipide on väärä? (Uusikangas Silja 2010, 55).

Opinnäytetyöni tarkoitus on tuottaa tietoa nuorten näkökulmasta Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskukselle Ruuti - vaikuttamisjärjestelmän arviointiin ja Ruudin ydinryhmän toimintojen kehittämiseen. Aihe opinnäytetyölleni syntyi työskennellessäni nuorisoasiainkeskuksen keskitettyjen palveluiden osastolla seitsemän kuukautta Ruudin ydinryhmän osa-aikaisena työntekijäapuna 2011 - 2012. Kiinnostuin siitä miten ydinryhmän nuoret suhtautuivat uuteen vaikuttamisjärjestelmään. Opinnäytetyön tilaajana toimii Nuorisoasiainkeskus.

Kaikilla nuorilla tulisi olla mahdollisuus vaikuttaa ja saada myönteisiä vaikuttamiskokemuksia. Nuoret eivät kuitenkaan ole tasa-arvoisessa asemassa vaikuttamisvalmiuksien- ja mahdollisuuksien kanssa. Erityisen tärkeää olisi tavoittaa ne nuoret, jotka tarvitsevat vaikuttamiseen eniten tukea ja ohjausta sekä selvittää tekijät jotka edistävät tai ehkäisevät osallistumisen ja tasa-arvon toteutumisen asiassa (Af Ursin & Haanpää 2012, 57).

Lasten ja nuorten osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen ja kehittäminen on ollut puheenaiheena koko 2000-luvun ajan. Lasten ja nuorten oikeudesta vaikuttaa ja tulla kuulluksi heitä koskevissa asioissa on säädetty monissa laeissa ja säädöksissä, mutta etenkin vuonna 2006 voimaan tullut nuorisolaki velvoittaa kuntia järjestämään nuorille mahdollisuuden osallistua. Tämä lain voimaantulo sai kuntatasolla nuortenkuulemis- ja vaikuttamistoiminnan kehittämiseen vauhtia. Tällä hetkellä suurimmassa osassa Suomen kunnista on käytössä nuorten parlamentti, nuorisoval-

tuusto tai jokin muu nuorten osallistumisen mahdollistava konsepti, lisäksi oppilaskunnat tulivat pakollisiksi peruskouluissa vuonna 2014 (Söderlund 2014, 118).

Tutkija Kiilakosken mukaan ”aktiivista kansalaisuutta ei synny tyhjästä” vaan siihen kasvetaan ja kasvatetaan. Vastuu lasten ja nuorten kasvamisesta aktiivisiksi ja osallistuviksi yhteiskunnan jäseniksi on perheellä, koululla, nuorisotoimella, järjestöillä, päätöksentekijöillä ja kaikilla niillä tahoilla joilla on mahdollisuus vaikuttaa lasten ja nuoren asioihin. Asenne ratkaisee; osallisuutta syntyy kun nuorten mielipiteitä kunnioitetaan ja annetaan heille todellinen mahdollisuus vaikuttaa. (Kiilakoski 2008, 18.)

Opinnäytetyöni aiheen ajankohtaisuus haastaa yhteiskunnan rakenteiden ravisteluun nuorten lisäksi myös aikuiset. Yhteisöpedagogi (AMK) kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma tuottaa kasvatusalan monitaitureita, vahvuuksina yhteisötyön ja osallistavan toiminnan taidot, joille löytyy käyttöä useissa moniammatillisissa toimintaympäristöissä. Valmistuneet yhteisöpedagogit sijoittuvat monenmuotoisiin ja eritasoisin työtehtäviin, niin nuoriso-, järjestö-, lastensuojelu- ja vapaa-aikatyöhön, kuin erilaisiin kasvatus- ja opetustöihinkin. (Herranen & Määttä 2009, 60.)

Koin tärkeäksi tuoda opinnäytetyössäni esiin nuorten näkökulmia yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen, vaikuttamisen ja osallistumisen motiiveihin, Ruuti - vaikuttamisjärjestelmään sekä Ruudin ydinryhmän nuorten näkemyksiä toiminnan vaikuttavuuteen. Miten Ruutiin osallistuminen on vaikuttanut nuorten elämään ja kuullaanko Ruudin ydinryhmän nuorten mielipiteitä paremmin Helsingissä? Vaikuttaako ryhmän toiminta oikeasti päätettäviin asioihin? Ruudin toiminnot kehittyvät kokoajan, siksi nuorten näkökulman esille tuominen on välttämätöntä. Tavoitteena on, että Helsingin Ruuti - vaikuttamiskanava kehittyi nuorten tarpeiden ja toiveiden mukaiseksi vaikuttamisen kanavaksi ja nuoret saavat äänensä kuuluviin heitä koskevassa päätöksenteossa Nuorisolain tarkoittamalla tavalla.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Nuorisoasiainkeskus järjestää kaikilla avointa ja monipuolista toimintaa yhdessä nuorten kanssa. Toiminnan keskiössä ovat 13 – 17 -vuotiaat nuoret, mutta toimintaa on myös 9 – 12 -vuotiaille varhaisnuorille. Nuorisoasiainkeskuksen toiminnan perusajatuksena on tukea nuorten kansalaisuuteen kasvamista ja innostaa heitä löytämään itsellensä sopivat toimintamuodot. Työn strateginen perusta rakentuu nuorten vaikuttamisen, uusien toimintamallien kehittämisen, nivelvaiheen tuen eli nuorten syrjäytymisen ehkäisyn ja osallistavan oppimisen ympärille.

Nuorisoasiainkeskuksen toimintamuodot ovat alueellinen nuorisotyö, kohdennettu nuorisotyö ja kulttuurinen nuorisotyö sekä nuorten kansalaistoiminta. Ruuti on osa jokaista edellä mainittua toimintamuotoa. Ruudin painotus näkyy nuorisoasiainkeskuksessa niin työn arjessa kuin keskeisten työtä ohjaavien dokumenttien sisällöissä (Nuorisoasiainkeskus 2013, 5-7). Ruudin toimintojen kehittäminen tapahtuu keskitettyjen palvelujen osastolla (Nuorisoasiainkeskus 2012).

	NUORISOLAUTAKUNTA	
	Nuorisotoimenjohtaja	
Alueellisten palvelujen osasto	Keskitettyjen palvelujen osasto	Hallintopalvelujen osasto
Alueellisen nuorisotyön 11 yksikköä Klaari Helsinki	Kohdennetun nuorisotyön toimisto Kulttuurisen nuorisotyön toimisto Nuorten kansalaistoiminnan toimisto	Henkilöstötiimi Taloustoimisto Tietotekniikkayksikkö Viestintäyksikkö Kehittämistiimi
Nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruuti		

Kuvio 1 Helsingin nuorisoasiainkeskuksen organisaatiokaavio (Lähde: Nuorisoasiainkeskus 2013, 5)

2.1 Hesan Nuorten Ääni

Vuosituhanen alussa Helsingissä keskusteltiin kiivaasti nuorten vaikuttamismahdollisuuksien puuttumisesta ja kaupunginvaltuutetut tekivät jopa aloitteen nuorisovaltuuston perustamisesta. Vastauksena aloitteeseen lähdettiin kehittämään laaja-alaisempaa, alhaalta ylöspäin kehittyvää lasten ja nuorten osallisuusmallia, jossa mahdollisimman moni pääsisi vaikuttamisen ja osallisuuden piiriin (Autio, Hiillos, Keskinen & Mattila 2008, 24).

Hesan Nuorten Ääni – kampanja perustettiin 2000-luvun alussa edistämään lasten ja nuorten osallisuutta. Hanketta toteuttivat yhteistyössä opetusvirasto ja nuorisosiainkeskus. Tavoitteina oli luoda lapsille ja nuorille osallisuuden kokemuksia ja mahdollisuus vaikuttaa oman elinympäristön muutoksiin, vahvistaa koulussa ja nuorisotaloissa neuvottelevaa toimintakulttuuria ja lisätä yhteisöllisyyden tunnetta sekä mahdollistaa lasten ja nuorten osallistuminen palveluiden kehittämiseen ja yhteiskunnalliseen päätöksentekoon Helsingissä. (Autio ym. 2008, 24; Nyholm 2012, 109.)

Hesan Nuorten Ääni -kampanjan osallistumisareenat toimivat kolmella tasolla: kouluissa, alueellisessa nuorisotyössä sekä koko kaupungin tasolla. Suurempia sekä lapsia että nuoria kokoavia tilaisuuksia olivat opetusviraston järjestämä Ylipormestarin Nuorten Ääni – kokous, joissa koulujen oppilaat saivat jaettavaksi tietyn summan rahaa koulujen kehittämishankkeisiin. Nuorten Avoimet Foorumit – keskustelutilaisuus oli tarkoitettu 13 – 18 -vuotiaille koululaisille ja nuorisotalojen nuorille. Tavoitteena oli tutustuttaa nuoria politiikkaan ja poliitikkoihin ja mahdollistaa heidän ja päätöksentekijöiden vuoropuhelu vuosittaisten teemojen pohjalta. (Autio ym. 2008, 24, 31 – 32.)

Kampanjan aikana (2000 – 2011) osallistumisen rakenteet juurtuivat niin opetus- kuin nuorisotoimeen, mutta nuoret haastavat toistuvasti olemassa olevat rakenteet ja tavat toimia. Kuten Autio ja kumppanit toteavat ”demokratiakasvatus ja osallisuuden edistäminen on todellinen päättymätön tarina”. (emt. 35.)

2.2 Ruuti vaikuttamisjärjestelmän muotoutuminen ja nuorten kritiikki

”Nuoret vaativat enemmän valtaa Helsingin päätöksenteossa” kirjoittaa Ina Mikkola Helsingin Sanomissa julkaistussa artikkelissaan (Mikkola 2009, 47). Nuoret vaativat nuorisovaltuuston perustamista, Avoimet Foorumit – keskustelutilaisuuksissa, vuosina 2007 ja 2009 (Fakta nd. 48) ja vuonna 2009 myös Nuorisovaltuustojen liitto teki aloitteen nuorisovaltuuston perustamiseksi Helsinkiin. Nuorten mielestä Avoimissa Foorumeissa vaikuttamismahdollisuudet eivät toteutuneet tyydyttävästi, sillä tilaisuus järjestettiin vain kerran vuodessa ja yksi keskusteluteema kerrallaan. Nuoria kuullaan, mutta asioiden ei uskota vievän mihinkään. Nuoret toivoivatkin nuorisovaltuustoa täydentämään Avoimet Foorumit toimintaa. (Mikkola 2009, 47.)

Nuorisovaltuuston tarpeellisuutta perusteltiin monin tavoin. Länsimainen demokratia perustuu edustuksellisuuteen ja nuorisovaltuuston edustajat valitaan kouluvaaleilla, jolloin kaikilla nuorilla on parempi mahdollisuus äänestää (Malinen & Sundman 2010, 48; Sundman 2011, 50). Nuorilla olisi edustus päätöksenteossa ja vaikuttamismahdollisuus lisäksi kiinnostusta päätöksentekoon. Päättäjien mielestä kuitenkin Hesan Nuorten Äänen toiminnot tavoittavat laajemmin kaupungin nuoret, joten nuorisovaltuustolle ei ole tarvetta. Nuorisovaltuustolta puuttuu todellinen valta päätöksenteossa. (Mikkola 2009, 47.)

Nuorisoasiainkeskuksen toimesta vuonna 2010 aloitettiin keskustelut uuden vaikuttamisjärjestelmän kehittämiseksi. Keskusteluja käytiin eri tilaisuuksissa nuorten, koulujen, oppilaitosten, järjestöjen ja asiantuntijoiden kanssa. Helsinkiin haluttiin koko kaupungin kattava vaikuttamisjärjestelmä, jossa varmistettaisiin nuorten laaja-alainen osallistuminen. Valmisteluvaiheessa arvioitiin laajan kansainvälisen ja kotimaisen tutkimusaineiston perusteella myös nuorten toivoma nuorisovaltuustomalli. Tutkimus nosti esiin nuorisovaltuustojen toiminnan ongelmat. (Helsingin kaupunginhallitus 2011a.) Kun nuorisovaltuuston sijaan lähdettiin kehittämään toisenlaista kuulemis- ja vaikuttamisjärjestelmää, nuoret kokivat, etteivät he päässeet vaikuttamaan siihen, millainen vaikuttamisjärjestelmä Helsinkiin lopulta muodostui ja olivat pettyneitä päätökseen.

Helsingin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisen Ruuti - vaikuttamisjärjestelmän tavoitteena oli ottaa huomioon helsinkiläisten nuorten monimuotoisuus ja luoda mahdollisuuksia heille tärkeiden asioiden eteenpäin viemiseksi, heille ominaisella tavalla. Ruuti - vaikuttamisjärjestelmän avulla on mahdollista muodostaa rakenteita nuorten vaikuttajaryhmien väliselle vuoropuhelulle ja kartuttaa mahdollisuuksia jatkuvaan neuvotteluyhteyteen asioiden valmisteluvaiheessa päätöksentekijöiden kanssa. (Helsingin kaupunginhallitus 2011a.)

Hesan Nuorten Äänen valmiit toiminnot - vaikuttajaryhmät ja oppilaskunnat - siirtyi luontevasti osaksi uutta vaikuttamisjärjestelmää. Kaupunginhallituksen mukaisesti toimintoja järjestettiin tiiviisti yhteistyössä opetusviraston ja nuorisoasiainkeskuksen kanssa (Helsingin kaupunginhallitus 2011a.)

Helsingin kaupunginhallitus hyväksyi nuorten Ruuti - vaikuttamisjärjestelmän käyttöön ottamisesta 13.6.2011. Pöytäkirjassa kaupunginhallitus kehotti kaupungin virastoja ja liikelaitoksia hyödyntämään uutta nuorten vaikuttamisjärjestelmää ja huomioidaan nuorilta esille nousseet seikat, kaupungin lauta- ja johtokuntia mahdollistamaan nuorten kuuleminen heitä koskevia asioissa sekä nuorisoasiainkeskusta ja nuorisolautakuntaa huolehtimaan vaikuttamisjärjestelmän riittävästä evaluoinnista (Helsingin kaupunginhallitus 2011b.)

2.3 Ruuti

Vaikuttamisjärjestelmän polkaiseminen käyntiin marraskuussa 2011 oli nopeampaa ja enemmän kuin haasteellista. Olemassa olevien Hesan Nuorten Ääni toimintojen lisäksi ideoitiin uutta. Ruuti – helsinkiläisten nuorten vaikuttamisjärjestelmä tarjoaa nuorille erilaisia tapoja vaikuttaa yhteiskunnallisen päätöksentekoon. Perinteisten keinojen lisäksi hyödynnetään kulttuurisia ja taiteellisia keinoja sekä yhtenä nuorille ominaisena vaikutuskanavana toimii verkko ja sosiaalisen media.

Ruudin perustoiminnot koostuvat Ruudin ydinryhmästä, RuutiExpost, Päätäjämiihistä, oppilaskunnista, Ylipormestarin oppilaskuntapäivästä, syksyn oppilaskuntapäiväs-

tä, ruuti.net -verkkoympäristöstä, aloitekanavasta, toimintaryhmistä sekä vuorovaikutussuunnitelmasta. Ruuti toimintojen tavoitteena on saada kaikille nuorille positiivinen kokemus vaikuttamisesta ja kuulluksi tulemisesta – jokaisen mielipide on tärkeä (Nuorisoasiainkeskus 2013, 7-8). Tavoitteena on myös nuorten erilaisten toimintatapojen tukeminen sekä uuden keskustelukulttuurin luominen nuorten ja päättäjien välille. (Nuorisoasiainkeskus 2014.)

2.4 RuutiExpo

Jokavuotinen vaikuttamisen tapahtuma RuutiExpo kerää syksyisin nuoria yhteen. Tapahtumasta löytyy monenlaisia ja eritasoisia vaikuttamismahdollisuuksia mielipiteenilmaisusta suoraan vaikuttamiseen. Tapahtumassa voi tavata ja haastaa päättäjiä tai osallistua työpajoihin. Nuoret osallistuvat tapahtuman sisällön suunnitteluun ajatuksena, että tapahtuma toteutetaan nuorten ehdoilla ajatuksella ”nuorilta nuorille”. Uuden ydinryhmän äänestäminen alkaa RuutiExpo - tapahtumassa. (Nuorisoasiainkeskus 2014.)

2.5 Ruudin ydinryhmä

Kaikki helsinkiläiset 13 – 17-vuotiaat nuoret, voivat olla ehdolla ja äänestää ydinryhmän vaaleissa. Ydinryhmään valitaan sähköisellä vaalilla vuosittain kaksikymmentä nuorta. Ruudin ydinryhmäläisten tehtävänä on toimia päättäjien ja kaupungin muiden nuorten välisenä linkkinä. Ydinryhmäläiset vievät nuorilta tulleita ajatuksia ja ideoita ja eteenpäin oikeille tahoille. (Nuorisoasiainkeskus 2014).

3 LÄHTÖKOHDAT NUORTEN OSALLISTUMISEEN JA KUULEMISEEN

Nuorten vaikuttamismahdollisuuksia arvioitiin vuonna 2008 yhtä aikaa nuorisobarometrin kanssa, vastaajia oli 20 vaikuttajaryhmästä yhteensä 152 nuorta. Vaikuttajaryhmissä yhdessäkään ei uskottu, että heitä pidettäisiin kunnan taholta tasavertaisina keskustelukumppaneina missään asiassa ja nuorisobarometrin otannassa nuorten näkemykset vastasivat vaikuttajaryhmien vastauksia. Tulokset eivät anna kovin luotettavaa kuvaa siitä, että kunnissa kuullaan nuoria. (Myllyniemi 2008, 65.)

Kansalaisuudessa on kyse muustakin kuin oikeuksista ja velvollisuuksista, on kyse yhteisöön kuulumisesta. Aaro Harjun (2003, 2005) mukaan ”kansalaisuus toteutuu osallistumisen ja osallisuuden kautta eli osallistuminen konkretisoi aktiivisen kansalaisuuden”. Aktiivisen kansalaisuuden käsite nostaa esiin tavoitteellisen osallistumisen oman elämän ja yhteiskunnan rakentamiseen. (Harju 2003, 96, 99 – 100; Harju 2005, 68.)

Aktiivisuus on määriteltävä lasten ja nuorten näkövinkkelistä silloin kun tavoitteena on edistää lasten ja nuorten aktiivista kansalaisuutta. Tärkeää on muistaa, että osallisuudesta ei saa tulla velvoite tai asia, jolla mitataan nuorten kunnollisuutta. Kaikilla tulisi olla mahdollisuus osallistua ja valita tavoista itselleen mielekkäin. (Gellin, Gretschel, Jokinen, Kiilakoski, Lundbom, Matthies, Mäntylä, Nivala & Ryyänen 2012, 251, 265 – 266.)

3.1 Kansainväliset sopimukset

YK:n lasten oikeuksien julistus (1959) saatiin kirjattua, maita sitovaan, sopimuksen muotoon vasta vuonna 1989. LOS on lapsia koskeva ihmisoikeussopimus ja sen tärkeimpinä tavoitteina on perusoikeuksien kuten koulutuksen, turvan, terveyden ja tasa-arvon takaaminen kaikille lapsille. Suomi ratifioi YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen ja se astui voimaan 31.5.1991. Sopimuksen 1 osan 1 artiklassa määritellään sopimuksen koskevan kaikkia alle 18 -vuotiaita. Artiklan 12 1. kohdassa ”Sopimusvalti-

ot takaavat lapselle, joka kykenee muodostamaan omat näkemyksensä, oikeuden vapaasti ilmaista nämä näkemyksensä kaikissa lasta koskevissa asioissa. Lapsen näkemykset on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti.” Artikla 12 2. kohdassa ”Tämän toteuttamiseksi lapselle on annettava erityisesti mahdollisuus tulla kuulluksi häntä koskevissa oikeudellisissa ja hallinnollisissa toimitissa joko suoraan tai edustajan tai asianomaisen toimielimen välityksellä kansallisen lainsäädännön menettelytapojen mukaisesti.” Artiklassa 13 1. kohdassa ”Lapsella on oikeus ilmaista vapaasti mielipiteensä. Tämä oikeus sisältää vapauden hakea, vastaanottaa ja levittää kaikenlaisia tietoja ja ajatuksia yli rajojen suullisessa, kirjallisessa, painetussa, taiteen tai missä tahansa muussa lapsen valitsemassa muodossa.” Artiklassa 13 2. kohdassa ”Tämän oikeuden käytölle voidaan asettaa tietyt rajoitukset, mutta vain sellaisia, joista säädetään laissa ja jotka ovat välttämättömiä: muiden oikeuksien tai maineen kunnioittamiseksi; tai kansallisen turvallisuuden, yleisen järjestyksen (ordre public), tai väestön terveyden tai moraalien suojelemiseksi.” (Unicef 2013.)

Suomen liittyminen Euroopan unioniin on osaltaan edistänyt nuorten vaikutusmahdollisuuksia. EU:n perusoikeuskirjan artikla 24. koskee lasten oikeuksia, 20. artiklan mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia ja 21. artikla kieltää syrjinnän (Vainila 2008, 21). Vuonna 2001 Euroopan Komissio julkaisi laajamittaisten jäsenvaltioiden kuulemisten jälkeen yleiseurooppalaisen nuorisopolitiikkaa rakentavan Euroopan komission valkoisen kirjan ”EU:n nuorisopolitiikan uudet tuulet”. Yksi sen keskeisimpiä tavoitteita on kannustaa ja lisätä nuorten aktiivista osallistumista julkiseen elämään. (Euroopan yhteisöjen komissio 2001, 11 - 12.)

Euroopan Neuvosto seuraa lasten ja nuorten osallistumista Suomessa. Kuinka kuuleminen toteutuu ja miten vaikuttamislainsäädäntö on edennyt verrattuna muihin EU tai pohjoismaihin. Vuonna 2011 tehdyssä tutkimuksessa Euroopan neuvoston varapääsihteeri Maud de Boer-Buquicchio totesi itse oppineensa tutkimuksesta sen, että nuorten aktiivinen osallistuminen ei voi olla vain aikuisjohtoista, vaan nuorten tulee saada päättää itse osallistumisen muodosta (Council of Europe 2011, 7). Nuorten osallistumiseen ja kuulemiseen liittyvät ongelmat ovat globaaleja, mutta ratkaisut on-

gelmiin tehdään kansallisella tasolla ja toimeenpano tapahtuu paikallisella tasolla. (Opetusministeriö 2007 - 2011, 12.)

3.2 Suomen lainsäädäntö ja paikallinen käytäntö

Suomen perustuslain (731/1999) 1 luvun 2§:llä turvataan ”..yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskuntaan ja elinympäristönsä kehittämiseen.” Lasten oikeuksien sopimuksen mukaisesti perustuslain 2 luvun 6§:ssä turvataan lasten yhdenvertainen ja yksilöllinen kohtelu sekä mahdollisuus vaikuttaa kehitystään vastaavasti häntä koskeviin asioihin. Perustuslain 2 luvun 14 § takaa 18 -vuotta täyttäneelle yksilölle oikeuden äänestää ja ”julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon.” (Suomen perustuslaki 1999.)

Kuntalain (365/1995) 4 luvun 27§:n mukaan kunnan asukkaille ja palveluiden käyttäjille on taattava edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Lain kohdassa on myös esitetty tapoja, joilla osallistumista ja vaikuttamista voitaisiin edistää: ”valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin, järjestämällä kunnan osaluetta koskevaa hallintoa, tiedottamalla kunnan asioista ja järjestämällä kuulemistilaisuuksia, selvittämällä asukkaiden mielipiteitä ennen päätöksentekoa, järjestämällä yhteistyötä kunnan tehtävien hoitamisessa, avustamalla asukkaiden oma-aloitteista asioiden hoitoa, valmistelua ja suunnittelua, sekä järjestämällä kunnallisia kansanäänestyksiä.” (Kuntalaki 1995.)

Nuorisolain (72/2006) tarkoitus 1 luvun 1§:ssä määriteltynä ”...on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja”. Merkittävä nuorisolakiin sisällytetty uudistus on 2 luvun 4§:n nuorisopolitiikan kehittämisohjelma (937/2013), jonka valtioneuvosto hyväksyy joka neljäs vuosi. ”Kehittämisohjelman valmistelee opetus- ja kulttuuriministeriö yhteistyössä asianomaisten muiden ministeriöiden kanssa. Valmistelussa tulee kuulla nuorisotyön ja -politiikan keskeisiä tahoja.” Vuo-

den 2012 – 2015 lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman painopiste on vahvasti osallisuudessa. (Nuorisolaki 2006; Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012, 4.)

Nuorisolaissa on säädetty valtion ja kuntien välisestä työnjaosta nuorisotyön toteuttamisessa, nuorisolaki onkin kunnallisen nuorisotyön ja nuorisopolitiikan toiminnallinen perusta. Nuorisotyön- ja politiikan toteuttaminen kuuluu kunnan tehtäviin nuorisolain 3 luvun 7§:n mukaisesti. 3 luvun 8§:n mukaan ”nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja - politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.” Nuorisolakiin on sen säätämisen jälkeen tehty muutoksia. Uudistusten keskeisimmät tavoitteet ovat kuntien ja kuntayhtymien monialaisen viranomaisyhteistyön lisääminen ja etsivän nuorisotyön vakinaistaminen. (Nuorisolaki 2006.)

Helsingin kaupunki on ottanut strategiaohjelmassaan 2013 - 2016 huomioon nuorisolain asettamat velvoitteet ja kaupungin arvoihin on kirjattu osallisuus ja osallistuminen. Ensimmäiseksi tavoitteeksi on kirjattu nuorten aktiivisiksi kansalaisiksi kasvamisen ja äänen kuulumisen tukeminen, Ruuti vaikuttamiskanavan ja RuutiExpon toimintojen vakiinnuttaminen ja niiden vaikuttavuuden parantaminen sekä eri sosioekonomisista taustoista tulevien ryhmien osallistumismahdollisuuksien varmistaminen. (Helsingin kaupunki 2013, 7.)

4 TYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

Työ tarkoituksena on selvittää nuorten näkökulmia Ruuti - vaikuttamisjärjestelmään. Keskityn erityisesti Ruudin ydinryhmän toimintaan, sillä ydinryhmä on helsinkiläisten nuorten ”nuorisovaltuusto”. Miten vuonna 2011 alkanut Helsingin nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruuti ja sen ydinryhmään osallistuminen on vaikuttanut nuorten elämään? Onko Ruudin ydinryhmällä todellista vaikutusta Helsingissä päätettäviin asioihin? Kuullanko nuoria heitä koskevissa asioissa? Ruudin ydinryhmän nuoret ovat

nuorisoasiainkeskuksen vetämän vaikuttamistoiminnan keskiössä; millaisia tavoitteita ja mittareita nuorisoasiainkeskus on asettanut Ruudin ydinryhmän toiminnalle? Millaisia tavoitteita nuoret itse asettavat toiminnalleen? Annetaanko kriittiselle ajattelulle tilaa? Millaista ohjausta nuoret saavat? Onko toiminnan ohjaus nuorisolähtöistä ja voivatko nuoret määrittää omaa toimintaansa? Nuorilta kerätty tieto antaa viitteitä siitä, miten nuoret kokevat vaikuttamisen ja miten Ruudin ydinryhmän toiminta on kehittynyt vuosina 2011 – 2013. Nuorten kokemusten kerääminen auttaa opinnäytetyön tilaajaa havainnoimaan ja arvioimaan Ruuti toimintaa nuorten näkökulmasta.

Opinnäytetyön keskeiset kysymykset:

1. Millaisia ovat nuorten vaikuttamistoimintaan osallistumisen motiivit?
2. Onko Ruuti vaikuttamisjärjestelmä lisännyt nuorten kuulemista?
3. Lisääkö Ruuti nuorten vaikuttamismahdollisuuksia?

4.1 Keskeiset käsitteet

Nuori tarkoittaa opinnäytetyössäni RuutiExpoon osallistuvien 13 – 18 -vuotiaiden nuorten kohderyhmää (Turkia 2012, 4) tai Ruudin ydinryhmän ehdokkaita, jotka voivat olla 13 – 17 -vuotiaita (Helsingin kaupunginhallitus 2011b). Haastattelumateriaalin nuoret vastaajat ovat nuorisolain määritelmän mukaan nuoria eli alle 29 -vuotiaita (Nuorisolaki 2006). Asia käsittelyn yhteydestä käy ilmi, minkä ikäisestä nuoresta milloinkin on kyse. Nuoret eivät ole yksi eheä ihmisjoukko, vaan kaikki ovat omia yksilöitään (Nivala & Saastamoinen 2007, 10).

Osallistuminen on itsestä kiinni, siihen vaaditaan motivaatiota ja halua. ”Osallistuminen tuo osallisuutta, kokemuksen, kuulumisen ja mukanaolon tunnetta.” (Harju 2005, 68 – 69; Pyyry 2012, 35.) Osallistumista helpottavat valmiit menetelmät, joiden avulla lapset ja nuoret voivat tuoda helpommin esiin omia toiveitaan ja näkemyksiään (Koskinen 2008, 136). Opinnäytetyössäni käsittelen nuorten osallistumista uuteen vaikuttamisjärjestelmään. Osallistumisen edellytyksenä voidaan pitää nuorten perehdyttämistä poliittisen toiminnan periaatteisiin ja käytänteisiin (Kohonen 2004, 117). Käsit-

telen nuorten aktiivista ja määrätietoista osallistumista ja vaikuttamista asioihin kunnassa.

Osallisuus on Haahtelan (2004) mukaan tunne ja kokemusperäinen asia (Harju 2005, 69). Osallisuuden tunnetta rakennetaan varhaislapsuudesta lähtien. Mahdollisuus osallisuuden tunteeseen vahvistuu kun vahvistetaan osallistumisosaamista (Af Ursin & Haanpää 2012, 56.) Osallisuus on tietoisesti nostettu poliittiseksi tavoitteeksi, nuorten osallistumista edistävien lakien ja asetusten takia (Gellin, Gretschel, Jokinen, Kii-lakoski, Lundbom, Matthies, Mäntylä, Nivala & Ryyänen 2012, 250).

Vaikuttaminen viittaa Laitisen (2002, 10) mukaan osallistumisesta saatavaan hyötyyn. Hyöty määräytyy sen mukaan minkä tasoisesta osallistumisesta on kyse. Nuoret vaikuttavat eri kanavien kautta ja erilaisin keinoin. Haikkolan, Horellin ja Sotkasii-ran (2004, 136) mukaan vaikuttaminen tarkoittaa jonkin asteisen vaikutuksen ilmen-tymistä ja muutoksen aikaansaamista poliittisessa prosessissa laajasti ottaen, mutta ennen kaikkea päätöksenteossa. Ruudin ydinryhmän nuoret toimivat lisätäkseen nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja vaikuttaakseen nuorten asemaan kunnallisessa päätöksenteossa (Vainila 2008, 15).

Kuulemisella tarkoitan nuorisolain 8§:n, LOS 12§:n ja Suomen perustuslain 6§:n määrittämää velvoitetta järjestää nuorten kuuleminen heitä koskevissa asioissa. Kuuleminen voi tapahtua eri tavoin, mutta tärkeintä on, että kuulemisen jälkeen myös nähdään muutos. (Nuorisolaki 2006; LOS 1991; Suomen perustuslaki 1999.) Kuulemisen tarkoituksena on lisätä nuoren oikeutta vaikuttaa itseään koskevaan päätök-sentekoon ja tuoda mielipiteensä esiin. Kuuleminen voidaan toteuttaa monin eri ta-voin esimerkiksi nuorisolautakunnan, nuorisovaltuuston tai muiden vaikuttaja ryhmien kautta. (Vainila 2008, 15.) Nuorille tärkeää kuulemisessa on se, että heidän ideansa ja mielipiteensä otetaan huomioon päätöksenteossa. Nuorten osallisuuden tunne kasvaa ja he tuntevat olevansa tärkeä osa yhteiskunnallista päätöksentekoa.

Nuorten toiminnan motiivit ovat erilaisia ja riippuvat toiminnasta. Toiminnan motiivit kertovat mikä tai mitkä asiat saavat nuoret osallistumaan. (Gretschel, Hirsjärvi, Laine,

Myllyniemi & Siivonen 2011, 92.) Vapaaehtoistoiminnan motiivit eroavat jokseenkin nuorten vapaa-ajanvieton motiiveista, mutta pääsääntöisesti motiivit kumpuavat ihmisen sisältä käsin. Nuorilla toiminnan motiiveihin vaikuttavat vielä ystävät ja vanhemmat. (Myllyniemi 2014, 23.) Opinnäytetyössäni selvitän nuorten vaikuttamistoimintaan osallistumisen motiiveja koulu- ja vapaa-ajalla. Nuorten osallistumisen motiivit vaihtelevat, mutta nuorista itsestään lähtevässä toiminnassa on mukana motivoituneimmat osallistujat (Gretschel ym. 2011, 106 - 107).

4.2 Sosiokulttuurinen innostaminen

Juha Hämäläisen (2007, 169 - 170) mukaan nuorten kanssa työskentelevien nuorisotyöntekijöiden on tarpeellista tuntee nuoruutta kartoittavia sosiologisia ja psykologisia teorioita, sillä ne auttavat ymmärtämään ilmiöitä, joiden kanssa ollaan tekemisissä. Yksilön pirstaleinen kokemus yhteiskunnasta luo kasvatukselle, nuorisotyölle ja sosiaalipedagogiikalle haasteen (Hoikkala 2007, 7). ”Sosiokulttuurinen innostaminen kuuluu sosiaalipedagogisen toiminnan kriittisimpiin ja dynaamisimpiin sovellusalueisiin ja sopii siksi erityisen hyvin nuorten kasvun tukemiseen.” Sosiokulttuurisen innostamisen lähtökohdista kasvatusta ei ole vain jotain nuoreen ”kaadettavaa” vaan aitoa vuorovaikutusta. (Kurki 2007, 204.)

Sosiokulttuurinen innostaminen on nuorten herkistämistä ja heidän johdattamista yhteen. Sen tarkoituksena on tuottaa nuorille sellaisia kokemuksia, että he uskaltavat ilmaista itseään persoonallisesti ja aina vain paremmin. Samalla vahvistetaan nuorten yhteenkuuluvuuden tunnetta, jotta nuoret toimisivat yhdessä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Innostaminen on osallistumista, inhimillisen ja solidaarisen yhteiskunnan rakentamista yhdessä (Kurki 2007, 214).

Ryhmässä yksilöt toimivat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa yhteisen päämäärän saavuttamiseksi. Innostamisella pyritään antamaan jokaiselle mahdollisuus löytää itsensä ja osallistua täysipainoisesti ryhmänsä toimintaan. Tämä parantaa yhteishenkeä ja koko ryhmä aktivoituu ja kehittyy. Vaikuttajaryhmän toiminta on kaiken kaikkiaan oppimisprosessi. (Kohonen 2004, 117.) Kotilaisen ja Rantalalan (2008, 106) mu-

kaan ”sosiokulttuurisen innostamisen tavoitteena on rajoittaa syrjäytymiskehitystä ja tukea yksilöllistä ja yhteisöjä muuttamaan elämäänsä ja tiedostamaan kansalaisuuttaan”.

5 OPINNÄYTETYÖN AINEISTON KERÄYSMENETELMÄT

Kyseessä on kvalitatiivinen eli laadullinen opinnäytetyö. Kvalitatiivisella opinnäytetyöllä pyrin pikemminkin huomaamaan ja tuomaan esiin tosiasioita, kuin vahvistamaan valmiita väittämiä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161). Kvalitatiivisen opinnäytetyön tarkoituksena on itsestäänselvyyksien kyseenalaistaminen (Alasuutari 2014, 234). Opinnäytetyöni sisältää kolme erillistä tapaustutkimusta. Aineiston keräysmenetelminä toimivat ryhmä- ja yksilöhaastattelut, sähköpostitse tehty survey – kysely sekä Ruudin vuosikertomuksen 2013 sisältämä videohaastattelu. Aineistot kerättiin vuosina 2011, 2012 ja 2013.

Tutkimuksen tarkoituksena ei ole luoda yleispätevää mallia nuorten vaikuttamisjärjestelmän kehittämiseen vaan tuoda esille nuorten näkemyksiä vaikuttamiseen ja Ruudin ydinryhmässä toimimiseen. Alkuun kartoitin nuorten näkemyksiä vaikuttamisen muodoista ja heille ominaisista vaikuttamisen tavoista sekä heidän vaikuttamismahdollisuuksistaan. Esiin nousi nuorten näkemyksiä Ruudin ydinryhmän toimivuudesta ja vaikuttavuudesta sekä siitä miten nuoret itse kokivat toimimisen ydinryhmässä. Opinnäytetyössäni peilaan taustateoriaa nuorten kertomaan ja etsin yhtymäkohtia teorian ja aineiston välillä sekä haen vastauksia alussa asetettuihin kysymyksiin.

5.1 Ryhmä- ja yksilöhaastattelun suunnittelu ja toteutus

Haastattelukysymykset suunnittelin Nuorisoasiainkeskuksen RuutiExpo tapahtumalle asetettujen tavoitteiden pohjalta. Lisäsin osallistumiseen ja vaikuttamiseen liittyviä kysymyksiä, joihin halusin saada vastauksia. Kysymyksiä oli kaiken kaikkiaan kolme-

toista ja opinnäytetyössäni käsittelen niistä viittä. Haastattelut toteutettiin yksipäiväisen tapahtuman aikana ja onnekseni ymmärsin pyytää apua. Päädyin puolistrukturoituun haastattelulomakkeeseen sillä sain haastatteluapua kuudesta Humanistisen ammattikorkeakoulun toisen vuoden opiskelijasta. Jotta haastattelumateriaalini pysyi kasassa ja jokseenkin vertailukelpoisena oli järkevää esittää samat kysymykset kaikille haastateltaville.

Tapahtuman kohderyhmän nuoret olivat 13 – 18 -vuotiaita, joten haastattelujen suunnitteluvaiheessa oletin, että nuoria olisi helpompi haastatella kaveriporukassa ja päädyin ryhmähaastatteluvaihtoehtoon. Ryhmähaastattelussa oli hyvää se, että nuoriin saatiin helposti kontakti. Ryhmähaastattelulla on myös omat haasteensa; yksi dominoiva haastateltava vaikuttaa haastattelun aineistoon ja se tulee ottaa huomioon johtopäätöksiä tehtäessä (Hirsjärvi ym. 2009, 211). Halusin antaa haastateltaville mahdollisuuden tuoda esiin mielipiteensä myös kirjallisesti, siksi nuorille oli tarjolla oma kaavake. HUMAK:n opiskelijat muodostivat kolme haastatteluparia, parista toinen toimi haastattelijana ja toinen kirjasi haastattelun ja havainnoi haastateltavia. Haastateltavana yhdellä haastatteluparilla oli kerrallaan 1 – 5 nuorta ja haastattelut kestivät noin 15 - 45 minuuttia.

Aineisto kerättiin RuutiExpo tapahtumassa Helsingin Wanhassa Satamassa 11.11.2011 klo 10.00 – 18.00 välisenä aikana. Haastattelupaikan suunnitteleminen etukäteen oli jokseenkin hankalaa. Suunnitteluvaiheessa tapahtumasta ei tuntunut löytyvän rauhallista paikkaa haastatteluille. Paikka varmistui vasta tapahtumapäivän aamuna ja haastattelut tehtiin tapahtuman takahuoneena toimineessa Ravintola Lobby:ssa. Haastattelupaikka ei ollut ihanteellinen useamman yhtäaikaisen haastattelun tekemiseen, sillä jos paikalla oli jo haastattelu käynnissä, piti miettiä mihin sijoittuu oman haastatteluryhmän kanssa.

Oma roolini tapahtumassa oli moninainen. Yksin tehtyjen ryhmähaastattelujen lisäksi ohjeistin haastattelihoita ja ohjasin päivän aikana kaksi arviointitilaisuutta, joissa keskusteltiin haastattelujen sujuvuudesta ja mahdollisista muutoksista kysymyksiin.

Haastattelun järjestäjänä huolehdin myös muut juoksevat asiat esim. haastattelukavakkeiden lisäkopiointit.

5.2 Havainnointi

Havainnointi on erinomainen menetelmä kun tutkitaan vuorovaikutustilanteita sekä ennakoimattomia nopeasti muuttuvia tilanteita. Se sopii myös tilanteisiin, joissa tutkittavalla ei ole halua tai osaamista tuoda julki tietoa haastattelijalle (Hirsjärvi ym. 2009, 212 - 213). Ohjeistin RuutiExpo 2011 tapahtuman ryhmähaastattelujen havainnoitsijoita kirjaamaan tarkkaan haastattelun kulun sekä tekemään havaintoja haastateltavasta ryhmästä. Toivoin, että monikulttuuristen nuorten ajatuksia saataisiin kirjattua. Myös muut erityiset huomioitavat seikat tuli huomioida ja dokumentoida. Tarkoituksena oli saada esiin nuorten haastateltavien sanatonta viestintää.

5.3 Survey – kyselyn suunnittelu ja toteutus

Toimin RuutiExpossa syksyllä 2011 kaudeksi 2011 – 2012 valitun Ruudin ydinryhmän puolipäiväisenä työntekijäapuna keväällä 2012. Kiinnostuin tuona aikana siitä miten nuoret kokivat Ruudin ydinryhmässä toimimisen. Ennen määräaikaisen työsuhteeni päättymistä tein ydinryhmän nuorille lyhyen, kuusi kysymystä sisältävän, puoli-strukturoidun survey -kyselyn. Survey – tutkimukseen kerätään standardoidusti aineistoa, josta kohdehenkilöt muodostavat otoksen. Standardoituuus tarkoittaa, että jos haluaa nostaa jonkin tietyn tiedon esiin otoksesta, on asiaa kysyttävä kaikilta samalla tavalla. Menetelmä on tehokas säästäen aikaa ja vaivaa, mutta täysin ongelmaton se ei ole. Aineistoa pidetään pinnallisena ja tutkimuksia vaatimattomina (Hirsjärvi ym. 2009, 193 -195).

Kyselyn lisäksi liitin sähköpostiin saateviestin, jossa kerroin miksi tein kyselyn ja mihin aion aineistoa käyttää. Annoin vastausaikaa 31.5. – 24.6.2012, pidemmälle ei kannattanut vastausaikaa venyttää, koska nuoret olisivat jo kesälomilla. Tiesin ottavani riskin lähettäessäni kyselyn sähköpostitse ydinryhmäläisille, mutta halusin silti

yrittää. Lähetin muistutusviestejä, niin sähköpostilla, facebookin yksityisviesteillä kuin tekstiviestilläkin. Sain vastauksen lopulta vain kolmelta nuorelta kahdestakymmenestä. En ollut tyytyväinen vastausten määrään, mutta saaduista vastauksista on pääteltävissä jo jotain ja nuorten vastaamatta jättäminen kertoo omaa tarinaansa.

5.4 Videohaastattelu

Löysin videohaastattelumateriaalin YouTubesta ja käsittelen sekä analysoin sitä osana oppinäytetyötäni. Ruudin ydinryhmän vuosikertomus 2013 toteutettiin haastatteleamalla Ruudin ydinryhmän (2012 - 2013) jäseniä videolle. Videolle on haastateltu yhdeksää Ruudin ydinryhmän nuorta kahdestakymmenestä. Vastaajista 4 oli tyttöjä ja 5 poikia. Vuosikertomuksen toteutti ydinryhmän vastuuhjaaja Minna Sirviö yhdessä Hattumedian kanssa. Hattumedian toimituksen kotipaikkana toimii Nuorten toimintakeskus Happi, joka on nuorisoasiainkeskuksen toimitila. Toiselle kaudelle valittujen Ydinryhmän nuorten vastauksista saa jo kuvan siitä, kuinka Ruudin ydinryhmän toiminta on muuttunut kahden ydinryhmän aikana.

6 AINEISTO JA ANALYYSI

Oppinäytetyössäni käytän kolmea aineistoa, joista ensimmäinen on perinteinen haastattelu, toinen on sähköpostikysely ja kolmas aineisto on videohaastattelu. Ensimmäisen aineiston analysoinnin aloitin käsikirjoitettujen haastattelukaavakkeiden ja nuorten vastaajien vastauslomakkeiden puhtaaksikirjoittamisella. Kirjoitin jokaisen kysymyksen alle vastaukset aina yhdeltä haastatteluparilta, juuri niin kuin ne oli kirjoitettu vastauskaavakkeisiin ja lomakkeisiin. Merkitsin samalla nuorten omat vastaukset puhtaaksikirjoitettuihin haastattelijoiden kirjaamiin vastauksiin. Kaikista kolmesta toista kysymyksestä valikoitui oppinäytetyöhöni viisi oleellisinta kysymystä. Jotta vastauksia olisi helpompi vertailla, jaoin ne vielä kahteen ikäkategoriaan 9 – 15 -vuotiaat ja 16 – 22 -vuotiaat. Rajasin vielä nuorten vastauksia, nostaen esille oleelliset asiat.

Toisen aineiston eli Ruudin ydinryhmän survey -sähköpostikyselyn analyysin aloitin kokoamalla kysymyksien alle jokaisen nuoren vastauksen ja yhdistin kaikki vastaukset yhdeksi kokonaisuudeksi. Näin hahmotin millaisia vastauksia sain kysymyksiin. Pelkistin vastauksia jättäen pois epäoleelliset asiat.

Kolmannen aineiston analysoinnin aloitin litteroimalla videohaastattelun. Kokosin vastaukset haastattelukysymysten alle ja muodostin kysymyksistä ja vastauksista taulukon. Näin sain selkeän kuvan nuorten antamista vastauksista. Litteroidun tekstin pelkistämisen jälkeen nuorten vastaukset nousivat selkeinä esiin.

6.1 RuutiExpon 2011 kävijähaastattelu

Tapahtumapäivän aikana tehtiin 35 haastattelua ja haastateltiin 91 nuorta, iältään 9 – 22 -vuotiaita. Tyttöjä haastatelluista oli 62 ja poikia 29 (taulukko 1). Tapahtuma oli kaikille nuorille avoin, mutta tapahtuman kohderyhmänä olivat 13 – 18 -vuotiaat nuoret. Haastatteluun osallistuneista nuorista suurin osa osui Nuorisoasiainkeskuksen asettamaan kohderyhmään 13 – 17 -vuotiaat. Haastatteluihin osallistuneista ala- ja yläkoululaisten määrä 74 (9 – 16 -vuotiasta) oli suurin, koska Ruuti vaikuttamisjärjestelmää, ydinryhmän ehdokkuutta ja RuutiExpo tapahtumaa mainostettiin Helsingin alueen kouluissa. Haastatelluista nuorista lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten edustajia oli vain kourallinen, 17 vastaajaa.

Taulukko1 Tapahtuman arviointiin osallistuneet nuoret

Ikä	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	Yht.
Tytöt	1		1	5	8	19	13	7	4	2	2				62
Pojat			2		4	3	1	10	5	1	2			1	29
Yht.	1		3	5	12	22	14	17	9	3	4			1	91

Kaikista vastaajista koulun oppilaskuntaan kuuluvia nuoria oli 36 ja muuten aktiivisesti toimivia nuoria 11. Haastattelussa kävi 13 Ruudin ydinryhmän ehdokasta, mikä varmasti osittain johtui siitä, että he olivat tapahtumassa paikalla koko päivän, samoin kuin me haastattelijat.

Kysymyksiä käsitellessäni käytän 9 – 15 -vuotiaiden vastauksista nimitystä ryhmä 1 ja 16 – 22 -vuotiaiden vastauksista nimitystä ryhmä 2. Ryhmähaastatteluissa ongelmallista oli se, ettei vastausten erittelemineen yksittäisille vastaajille ollut mahdollista eli yksittäisessä haastattelussa voi olla kirjattuna useampia mielipiteitä. Vastausten käsittelyssä käytän tehtyjen haastattelujen määrää havainnollistamaan tuloksia. Kuten aiemmin mainitsin, haastatteluja tehtiin kaikkiaan 35 niistä 9 – 15 -vuotiaille pidettiin 21 haastattelua eli haastateltiin noin 55 nuorta ja 16 – 22 -vuotiaille 14 haastattelua eli haastateltiin noin 36 nuorta.

6.1.1 Nuorten syyt osallistua tapahtumaan

Motivaatio vaikuttaa nuorten oppimiseen. Oppimiskokemus on silloin paras kun he tekevät asioita joita pitävät mielekkäinä ja motivoivina. (Kohonen 2004, 117.) Ryhmässä 1 nuorten tapahtumaan osallistumisen syitä löytyi seitsemän: osallistumispakko, oma kiinnostus, ydinryhmän vaaliehdokkuus, vaikuttaminen, äänestäminen ja rooli näytteilleasettajana. Näytteilleasettajat ja esiintyjät tulivat tapahtumaan, joko esiintymään tai esittelemään jotain vaikuttamisen muotoa.

Yhdeksän haastatteluryhmän vastauksesta löytyi useampi kuin yksi motiivi osallistua tapahtumaan. Mielenkiintoista oli, että yhdeksän haastatteluryhmän vastauksessa oli ”pakko osallistua” ja kuitenkin sama määrä ilmoitti osallistuneensa, koska oli ”kiinnostunut tapahtumasta”. Haastateltujen nuorten mielestä tapahtumaan osallistuminen oli pakollista ainakin oppilaskunnan edustajille.

Haastatteluryhmistä viisi osallistui tapahtumaan Ruudin ydinryhmän vaaleihin ehdolle asettumisen takia. Vapaaehtoisesti tapahtumaan ilmoitti osallistuneensa haastattelu-

ryhmistä neljä. Kahdella haastatteluryhmällä osallistumisen motiivina oli vaikuttaminen, kahdella haastatteluryhmällä äänestämisen ja kahdella ryhmällä näytteilleasettaminen.

Ryhmän 1 osallistumisen motiivit jakautuivat melko tasaisesti, vaikuttaminen ja äänestämisen olivat motiiveista pienimpiä. Mielenkiintoinen seikka, sillä RuutiExpoa mainostettiin nuorten vaikuttamistapahtumana. Selvää on, ettei kouluilla ollut vielä kunnolla tietoa Ruuti vaikuttamisjärjestelmästä ja sen toiminnoista tai RuutiExposta tapahtumasta. Vastaajien kommentteista paistaa läpi se, että tapahtumaan tultiin vaihtelun vuoksi katsomaan millaisen vaikuttamistapahtuman nuorisosiainkeskus oli saanut aikaiseksi.

”Kuitenkin parempi kuin olla tunnilla.”

”Vaihtoehto koulussa istumiselle.”

”Numero nousee.”

Kävijähaastatteluun osallistui 34 (16 – 22 -vuotiasta) lukiolaista ja ammattikoululaista. Heitä oli tapahtumassa verrattain vähän, vaikka tapahtuma näyttää haastatteluvastauksen perusteella kiinnostavan. Seitsemällä haastatteluryhmällä oli useampi kuin yksi motivaatiotekijä osallistua tapahtumaan. Ryhmässä 2 osallistumisen motiiveja löytyi myös seitsemän: Ruudin ydinryhmän ehdokkuus, oma kiinnostus, vaikuttaminen, pakko, näytteilleasettaja, vapaaehtoisuus ja äänestämisen. Ruudin ydinryhmän ehdokkuus oli motiiveista useimmin ilmoitettu ryhmä 2:n vastauksissa peräti kahdeksalla ryhmällä. Kuudessa haastatteluryhmässä ilmoitettiin osallistumisen syyksi oma kiinnostus tapahtumaa kohtaan. Viidessä haastatteluryhmässä vaikuttaminen oli osallistumisen motiivi. Kolmella haastatteluryhmällä osallistumisen motiivina oli pakko eli kaverit painostivat osallistumaan. Haastatteluryhmistä kolme ilmoitti osallistuneensa tapahtumaan näytteilleasettajina. Kahdesta haastatteluryhmästä toinen ilmoitti vapaaehtoisuuden ja toinen äänestämisen tapahtumaan osallistumisen motiiviksi. Ulkopaikkakunnalta tulleet nuoret osallistuivat tapahtumaan vapaaehtoisesti.

Tapahtumaan osallistumisen syyt jakautuivat varsin selkeästi ryhmä 2:lla. Tapahtumaan osallistuneita nuoria kiinnosti vaikuttaminen, Ruudin ydinryhmän vaaleissa ehdolle asettuminen, mutta nurin kurista kyllä, ei äänestäminen. Pitkään nuorten vaikutamisjärjestelmää odottaneet nuoret tulivat katsomaan tapahtumaa mielenkiinnosta. Miten Helsingissä aiotaan hoitaa nuorten kuuleminen ja kuinka uusi Ruuti - nuorten vaikuttamiskanava toimii. Vesa Keskinen (2012, 116) tutkimuksen mukaan ikä näkyy selkeästi ”en tiedä” vastauksien laskuna kun kysytään nuorten poliittista kiinnostusta, samalla poliittinen ymmärrys kasvaa iän karttuessa.

”Ei kunnollista nuorisovaltuusto systeemiä ja Ydinruuti on parannusta. Oli mukava tulla katsomaan.”

”Ajamassa nuorisovaltuustoa Helsinkiin.”

”Haluan päästä Ydinruutiin, sillä olen kiinnostunut politiikasta ja vaikuttamisesta.”

6.1.2 Vaikuttaminen nuorten määrittelemänä

Kaikissa 9 – 15 -vuotiaiden nuorten haastatteluissa - kahta lukuun ottamatta – vaikuttaminen määriteltiin 2 – 6 eri tavalla. Vaikuttaminen oli neljäntoista ryhmän haastattelussa määritelty *osallistumisena* ja *mielipiteen ilmaisuna* eli tekemällä jotain, saa ainakin mielipiteensä esille. Yhdessätoista haastattelussa nuoret määrittelivät vaikuttamisen *muutoksen tekemiseksi*. Seitsemässä haastattelussa vaikuttaminen määriteltiin *aktiivisuutena* eli nuori vaikuttaa kun ovat monessa mukana. Kuudessa haastattelussa nuoret vastasivat, että vaikuttaminen on *päättämistä ja kuulemista*. Teot määriteltiin vaikuttamiseksi neljässä haastattelussa ja yhdessä haastattelussa mainittiin vaikuttamistoiminnaksi *äänestäminen*.

Äänestäminen oli vastauksissa viimeisellä sijalla ehkä siksi, että alaikäisten, siis alle 18-vuotiaiden, vaikuttamismahdollisuudet ovat muilla areenoilla. 9 – 15 -vuotiaiden vastauksista ilmenee selvästi se, että osallistuminen ja mielipiteen kertominen sekä

muutoksen tekeminen ovat niitä tapoja, joilla nuoret vaikuttavat omassa elämässään. Kaiken kaikkiaan nuorten vastaukset olivat varsin viisaita ja osuivat naulan kantaan.

”Saa sanoa oman mielipiteen, joku kuuntelee, pystyy muuttamaan yhteisiä asioita. Viedä asioita eteenpäin. Ei vain sanoja, myös tekoja.”

”Oppilaskunnan jäsen sanoi vaikuttaneensa koulussa, mutta ei osannut selittää miten.”

16 – 22 -vuotiaiden nuorten haastatteluissa määriteltiin vaikuttaminen monella tavalla. Kymmenessä haastattelussa nuoret määrittivät *mielipiteen ilmaisemisen* olevan vaikuttamista. Yhdeksässä haastattelussa vaikuttaminen määriteltiin *osallistumiseksi*. *Muutoksen aikaan saaminen* oli vaikuttamista kahdeksassa haastattelussa. *Kuuleminen, kuunteleminen, päättäminen ja aktiivisuus*, näistä jokainen määritelmä mainittiin neljässä haastattelussa. Kuuleminen ja kuunteleminen ovat vaikuttamisessa avainasemassa, jos vain kuullaan, mutta ei kuunnella, nuorille tulee nopeasti sellainen olo ettei heidän mielipiteensä ole tärkeä. Kuuleminen myös edesauttaa asioiden eteenpäin viemistä. Omista asioista päättäminen perhepiirissä oli keskustelun ja neuvottelun tulosta.

Kolmessa haastattelussa vaikuttamisen määritelmäksi oli valikoitunut *teot* eli tekeminen. *Aktivismi, äänestäminen ja politiikka* olivat vaikuttamisen määritelmiä, joista jokainen mainittiin yhdessä haastattelussa. Aktiivinen nuori on monessa mukana ja osallistuu päämäärätietoisesti asioiden muuttamiseen haluttuun suuntaan. Vain harva nuorista ajattelisi ensimmäisenä, halutessaan vaikuttaa, lähtevänsä äänestämään tai mukaan politiikkaan. Kun yhteiskunnallisella tasolla yrittää vaikuttaa johonkin asiaan, jolle itse ei suoraan voi tehdä mitään, vaikuttaminen tuntuu hitaalta eikä lopputulos ei aina ole taattu. Aktivismin keinoin voi saada muutoksen aikaan nopeammin, riippuu toki paljon siitä mihin haluaa aktivismilla vaikuttaa.

”Vaikuttaminen näkyy ja kuuluu.”

6.1.3 Vaikuttamisen tavat

Yhdessätoista haastattelussa 9 – 15 -vuotiaat nuoret ilmoittivat vaikuttavansa koulujen oppilaskunnissa. Kolmessa haastattelussa nousi kuitenkin esille nuorten uskonpuute koulun oppilaskuntatoiminnan vaikuttavuutta kohtaan. Viidessä haastattelussa nuoret kertoivat toimineensa koulun asioiden puolesta muulla tavalla. Vastauksista nousi esille, että toisissa koulussa oli mahdollisuus osallistua erilaisiin tempauksiin tai projekteihin, joiden kautta pyrittiin parantamaan esim. koulun ilmapiiriä ja vähentää koulussa esiintyvää kiusaamista. Kahdessa haastattelussa näkyi nuorten epävarmuus omiin vaikutusmahdollisuuksiinsa. Yhdessä haastattelussa kerrottiin nuorten vaikuttaneen nuorisotalolla ja kolmesta haastattelusta nuoret eivät mielestään olleet vaikuttaneet mihinkään. Mannisen mukaan (2008, 121) ”lapsilla tuntuu olevan luonnollinen tarve vaikuttaa omaan työyhteisöönsä, kouluun liittyviin asioihin, mutta koulujen vanha toimintakulttuuri tai opettajien asenteet eivät anna siihen mahdollisuutta.”

”Koulussa ei kannata tehdä yhtään mitään kun ei voi vaikuttaa. Koululaisia ei kuunnella, opettajat päättävät kaikesta.”

Ryhmässä 1 vastaajien vaikuttamisen tavat olivat lähempänä heidän omaa elämää ja välitöntä elämän piiriä, mutta mukana oli myös yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinoja. Viidessä haastattelussa nuoret ilmoittivat kiinnittävänsä huomiota ekologisuuteen ja valitsevansa luomutuotteita. Nuorisobarometrissä 2013 nuoret eivät kokeneet ostovalintoja tai boikotteja hyvinä vaikuttamisen tapoina, mutta palautteen anto ja nettiadressit koettiin toimivina vaikuttamisen keinoina (Wilska 2014, 121). Näyttää siltä, ettei vaikuttamisen tehokkuus ole aina toimintaan osallistumisen syy, vaan motiivit osallistua kumpuavat muualta (Kiilakoski 2014, 106). Haastateltavien yhteiskunnallisen osallistumisen areenoina toimivat järjestöt, hyväntekeväisyysjärjestöt, äänestämisen, valinnat, jotka tukevat kestävästä kehitystä sekä erilaiset toimintaryhmät.

Kolmessa haastattelussa nuoret kertoivat vaikuttaneensa omaan elämäänsä keskustelemalla kotiintuloajoista ja viikkorahan suuruudesta. Keskeisimpiä asioita, joihin lapset ja nuoret haluavat vaikuttaa ovat kotitöihin osallistuminen sekä nukkumaanmeno- kotiintulo- tietokoneen käyttö- ja television katseluajat. (Eskelinen, Gellin,

Gretschel, Juntala-Vitikka, Kiilakoski, Kivijärvi, Koskinen, Laine, Lundbom, Nivala & Sutinen 2012, 225). Kolmessa haastattelussa nuoret kertoivat vaikuttaneensa harrastukseensa. Kolmessa haastattelussa nuoret kertoivat osallistuneensa hyväntekeväisyyskampanjaan vaikuttaen paikallisesti ja globaalisti.

Kaikki 16 – 22 -vuotiaat nuoret olivat vaikuttaneet jollain tasolla omaan elämäänsä, välittömään elinpiiriinsä tai laajemmin yhteiskunnallisesti. Yhdeksässä haastattelussa nuoret kertoivat vaikuttaneensa yhteiskunnallisesti. Haastateltavien yhteiskunnallisen vaikuttamisen areenoina toimivat järjestöt, puoluetoiminta, nuorisotoimi, yhdistykset, eri toimintaryhmät, äänestäminen, mielipidekirjoitukset, mielenosoitukset ja vapaaehtoistoiminta. Kahden haastattelun nuoret kertoivat vaikuttaneensa omaan elämäänsä ja välittömään elinpiiriinsä. Nuoret olivat vaikuttaneet perhepiirissä ja harrastuksissa.

Haastatelluista nuorista koulun toimintaan kertoivat vaikuttaneensa yhtä haastattelua lukuun ottamatta kaikki vastaajat ja seitsemän haastatteluryhmän nuoret kertoivat olevansa oppilaskunnan toiminnassa mukana. Oppilaskunnan vaikutusmahdollisuudet näennäiseksi kokivat kolmen haastattelun nuoret. Kahdessa haastattelussa nuoret eivät olleet mielestään vaikuttaneet. Vuonna 2007 astui voimaan lakimuutos, joka velvoittaa oppilaitoksia perustamaan oppilaskunnan tai jonkin muun lasten ja nuorten kuulemista edistävän toimintamallin. Tällä tavoitellaan koulujen toimintakulttuurin kehittämistä aktiivisempaan suuntaa lisäämällä kuulemista, osallistumismahdollisuuksia ja yhteistoimintaa. Toimintakulttuurin muuttuminen on hidasta ja vie aikaa ennen kuin asiat muuttuvat. (Manninen 2008, 119 -120.)

”Oppilaskunta ei vaikuta ainoastaan järjestää tapahtumia ja valitsi koulun sohvan värin. Järjestettiin ulosmarssi homekoulusta.”

Vastaajien vaikuttamistahojen määrä vaihtelee yhdestä viiteen. Aktiivisimmat vastaajat kertoivat osallistuvansa viiden eri vaikuttamistahon toimintaan, se kuinka säännöllisesti he osallistuvat toimintaan ei selviä haastatteluista. Tutkimukset kuitenkin osoittavat, että aktiivisille nuorille kasautuu paljon tekemistä. Nuorisobarometriin 2013 vastasi 1903 henkilöä iältään 15 – 29 -vuotiaita. Kysyttäessä vaikuttamisen muodoista ja määrästään vastaajista 90%:lla oli vähintään kolme vaikuttamismuotoa, puolella

vastaajista oli vähintään seitsemän, neljänneksellä vähintään kymmenen ja 3%:lla nuorista oli vähintään viisitoista vaikuttamistapaa (Myllyniemi 2014, 30).

Vastauksista nousi esille trendi, joka toistui molempien ikäluokkien haastatteluissa, pieni osa nuorista oli tyytymättömiä oppilaskuntien toimintaan ja vaikutusmahdollisuuksiinsa koulussa. He olivat epävarmoja omista vaikuttamismahdollisuuksistaan. Nuorisobarometristä 2013 taas selviää, että siihen vastanneista nuorista enemmistö pitää mahdollisuuksiaan vaikuttaa omaan elämäänsä liittyvissä asioissa hyvinä (Myllyniemi 2014, 43).

6.1.4 Käsitys vaikuttamisesta – muuttuiko tapahtuman aikana?

9 – 15 -vuotiaat nuoret neljässätoista haastattelussa olivat sitä mieltä, että RuutiExpo tapahtuma ei muuttanut heidän käsitystään vaikuttamisesta. Vaikuttamistapojen moninaisuus yllätti nuoret viidessä haastattelussa sekä neljässä haastattelussa nuoret kertoivat yllättyneensä vaikuttamisen helppoudesta. Ruuti vaikuttamisjärjestelmä oli uusi positiivinen tuttavuus. Emilia Valkonen keräsi vuonna 2008 pro gradu – tutkielmaansa nuorilta ja luottamushenkilöiltä sekä viranhaltijoilta mielipiteitä järjestettyjen keskustelutilaisuuksien vaikutuksista. Suurin muutos oli nuorten mielestä tapahtunut konkreettisen vaikuttamistiedon lisääntymisessä. Lisääntyivät nuorten vaikutusmahdollisuudet tai eivät, positiivista oli se, että tilaisuudessa saattoi verkostoitua ja vaikuttaa asioihin. (Valkoinen 2009, 112 – 120.)

”Ei. Tajunnut, että vaikuttaminen nykyään helpompaa kuin esim. 10 vuotta sitten. Koettiin, että nuorten mielipide kiinnostaa. Ruutia ei järjestetty turhaan, todiste että nuoria kiinnostaa.”

Kahdeksassa haastattelussa tapahtuma oli saanut nuorten mielipiteen muuttumaan vaikuttamisesta positiivisempaan ja luottavaisempaan suuntaan. Vastaajat olivat tyytyväisiä moninaisempiin, lähemmäksi tulleisiin vaikuttamismahdollisuuksiin. Ruuti ja Ruudin ydinryhmä koettiin nuorten vaikutusmahdollisuuksia lisääväksi ja positiiviseksi asiaksi.

”On. Voi vaikuttaa asioihin. Paljon ahaa elämyksiä!”

”Kyllä. Vaikuttaminen on tullut lähemmäksi, mahdollisuus vaikuttaa on todellinen. Ruutiryhmä on hyvä.”

Kahdessatoista haastattelussa 16 – 22 -vuotiaat nuoret olivat sitä mieltä, että tapahtuma ei ollut vaikuttanut mitenkään heidän käsitykseen vaikuttamisen tavoista. Kahdessa haastattelussa nuoret olivat sitä mieltä, että tapahtuma oli jopa heikentänyt heidän uskoa nuorten vaikuttamismahdollisuuksiin. Kahdessa haastattelussa nuoret peräänkuuluttavat helsinkiläisten nuorten osallistamista sekä heidän todellista vaikutusvaltaa päätöksenteossa.

”Ei. Täysi-ikäisyyttä odotellessa, nuorilla ei päätäntävaltaa, nuorten asioista päättävät vanhukset .”

”Kyllä, se voi olla mahdollista. Luottavainen, enemmän kuin ennen.”

Kolmessa haastattelussa oltiin kuitenkin sitä mieltä, että tapahtuma vaikutti heidän käsitykseen vaikuttamisesta, mutta vain yhdessä haastattelussa vastaajat olivat luottavainen nuorten vaikuttamismahdollisuuksien suhteen.

Nuoret 9 – 15 -vuotiaat vastaajat suhtautuvat positiivisemmin omiin vaikuttamismahdollisuuksiinsa kuin 16 – 22 -vuotiaat vastaajat. 9 – 15 -vuotiaiden vastauksista näkyi vielä positiivinen asennoituminen ja luotto nuorten vaikutusmahdollisuuksiin tulevaisuudessa.

6.1.5 Nuorten kuuleminen tapahtumassa

Viidessätoista 9 – 15 -vuotiaiden nuorten haastatteluissa vastaajat olivat sitä mieltä, että heitä kuultiin tapahtumassa. Kahdessa haastattelussa nuoret olivat kuulemisesta epävarmoja. Kolmessa haastattelussa nuoret olivat sitä mieltä, että heitä ei kuultu tapahtumassa. Yhdessä haastattelussa nuoret ilmoittivat syyksi, miksi heitä ei kuultu sen, että he eivät olleet osallistuneet mihinkään koko tapahtuman aikana.

Kolmessa haastattelussa vastaaja olivat iloisia, että tapahtuma keräsi paljon ihmisiä saman katon alle, näin oli helpompi ottaa kontaktia ihmisiin. Vastauksista nousi esille mielipiteiden ilmaisun helppous ja nopeus postit -lapuilla, kaavakkeilla, haastatteluilla ja äänestämällä. Haastattelussa kiiteltiin sitä, että tapahtumassa oli vapaata oleilua, mukava tunnelma ja rentoa tekemistä. Vastauksista loisti positiivinen suhtautuminen vaikutusmahdollisuuksia kohtaan. ”Puheoikeus ja asianomaisen kuulemisen velvoitteet tuovat nuorelle lisää oikeuksia osallistua itseään koskevaan käsittelyyn” (Vainila 2008, 62).

”Kyllä jotenkin. Ei välttämättä kovin suuresti vaikuta.”

”Kyllä. Lappuihin on helppo ilmaista itseään nimettömänä. Laput, parantamisehdotuksista, nimettömyys.”

”Enemmän mitä yleensä koulussa. Tapahtumassa mahdollisuus siihen.”

”Ei. Annettu ylhäältä alas -> aikuisilta, nuorille. Aikuisten mielipide siitä, mistä nuoret pitää.”

16 – 22 -vuotiaiden nuorten vastaukset heidän kuulemisestaan tapahtumassa jakautuivat kyllä ja ei mielipiteisiin. Kuudessa haastattelussa nuoret kokivat, että heitä kuultiin tapahtumassa ja kuudessa haastattelussa nuoret kokivat, että heitä ei kuultu tapahtumassa. Väliin jäi kolme haastattelua, joissa nuoret olivat asiasta epävarmoja. Kuulemisesta epävarmat vastaajat kokivat, etteivät asiat muutu kuitenkaan. Nuoret olivat skeptisiä kuuntelemisen suhteen ja kritisoivat tapahtumassa olevan liikaa krääsää ja liian vähän vaikuttamista.

”Selvästi vaikuttaminen ei onnistu. Jo 5 hlö:n vaikuttamiseen pitäis riittää.”

”Ainakin nuoret kuuntelivat, mutta ei oikeat tahot kuuntelemassa esim. opetusministeri, ei niitä joita kaipaisi.”

”Ei ainakaan aikuiset.”

”Kyllä, kerrankin oikeasti – ei vain tuntipalkalla – vaan oikeasti haluavat kuunnella.”

”Kyllä, liiankin kanssa. Kyllä, uskottu kun sanoo, ettei halua osallistua.”

Kyllä -vastausten määrä yllätti minut, mutta vastauksista paistaa läpi suuri ydinryhmäehdokkaiden määrä. Tulosta väritti Ruudin ydinryhmäehdokkaiden kokemukset kuulemisesta heidän ehdolla olonsa ja vaalityön näkökulmista sekä siitä kuinka paljon muut nuoret kuuntelivat heitä ja heidän vaalipuheitaan. Tämä ei ollut kysymyksen alkuperäinen tarkoitus.

6.2 Ruudin ydinryhmä 2011 – 2012

Ruudin ydinryhmälle lähettämäni sähköpostikyselyn tuloksena sain kolmelta nuorelta vastauksen kyselyyn. Otos on pieni, mutta antaa viitteellistä tietoa ensimmäisen ydinryhmän toiminnasta ja nuorista, jotka olivat ryhmään valittuja.

Onko Ruudin ydinryhmä parantanut helsinkiläisten nuorten vaikuttamismahdollisuuksia? Kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että Ruudin ydinryhmä on lisännyt helsinkiläisten nuorten vaikuttamismahdollisuuksia.

Ruudin ydinryhmässä toimiminen oli vastannut odotuksia yhdellä vastaajalla. Miksi kaksi vastaajaa oli tyytymättömiä ryhmän toimintaan? Sitä eivät kyselyn vastaukset kerro. Omaan toimintaansa Ruudin ydinryhmässä oli tyytyväinen vastaajista kaksi. Kolmas olisi halunnut tehdä kannanottoja eri tahoille. On tavallista, että nuorilla on vahva halu vaikuttaa, mutta oman toiminnan vaikuttavuudesta ei olla tietoisia ja siksi nuoret ovat tyytymättömiä ryhmänsä toimintaan. Pahimmassa tapauksessa nuori jää kokonaan pois toiminnasta. (Gretschel, Hirsjärvi, Laine, Myllyniemi & Siivonen 2011, 92.)

Yhteistyö Ruudin ydinryhmän ja päättäjien välillä ei ollut riittävää kahden vastaajan mielestä. Nuorten olisi pitänyt päästä viestimään ajatuksiaan Ruudin ydinryhmän kautta päättäjille ympäri vuoden, kannanottojen avulla, ei vain kerran vuodessa järjestettävässä päättäjämiitissä. Toiveissa oli, että alkuun pääsyn jälkeen yhteistyö päättäjien kanssa olisi paljon moniulotteisempaa ja yhä useampi päättäjä suhtautuisi Ruudin ydinryhmään vakavammin. Kolmas vastaaja oli tyytyväinen päättäjien kanssa tehtyyn yhteistyöhön.

Vastanneista kaksi antoivat parannusehdotuksia Ruudin ydinryhmän toimintaan. Esi- tetyt parannusehdotukset liittyvät juuri niihin ongelmiin, joita ensimmäinen Ruudin ydinryhmä koki kautensa aikana.

”Nettivaalit on ehdoton juttu. Toivoisin, että ehdokkaille kerrotaisiin jo etukäteen toiminnasta enemmän. Toivon tuleville vuosille nopeampaa starttia, turhanpäiväisten asiakirjojen raapusteluun ei kannata käyttää koko vuotta, kun olisi oikeitakin asioita käsiteltävinä.”

”Kun ydinryhmä kokousta kokoukset ovat välillä tyhmästi liian pitkiä eli kokouksien aikatauluista pitäisi toiminnassa pitää paremmin kiinni.”

Kyselyyn vastanneet ydinryhmän nuoret visioivat Ruudin ydinryhmän tulevaisuutta:

”Toivon, että Ruuti tulisi 5 vuoden kuluttua olemaan kaupungin vaikutta- misjärjestelmän kiinteä osa, joka nauttii sekä nuorten että päättäjien ar- vostusta. Toiminnan tulee olla mahdollisimman läpinäkyvää ja nuorten tulee saada tietää mitä tapahtuu, mitä ollaan saatu aikaiseksi ja mitä on suunnitteilla. Nuoret eivät usko Ruudin mahdollisuuksiin, koska heillä ei ole tietoa siitä, että jo tänä vuonna on saatu ajettua joitakin asioita eteenpäin päättäjämilitissä. Toivoisin Ruudille lautakuntapaikkoja, jotta Ruuti voisi olla tasavertaisempana mukana vaikuttamisjärjestelmässä.”

”Silloin toiminta on toivon mukaan laajemmalle ulottunutta, useampien kielten päällä olevaa ja vaikuttamisrikasta. Yhteistyö päättäjien kanssa on ihan luonnollista ja heihin on helppo olla yhteydessä tarvittaessa, se- kä heitä kiinnostaa Ydinryhmän asiat osana tärkeää vaikuttamistapaa kaupungissa.”

”Muutamien vuosien päästä näen Ruudin ydinryhmän toimivan paljon ak- tiivisemmin ja laajemmalla alueella. Ydinryhmä on tulevaisuudessa mo- nikulttuurisempi. Tulevaisuudessa jopa aikuiset tulevat tietämään minkä- laista toimintaa Ruudin ydinryhmä on.”

6.3 Ruudin ydinryhmä 2012 – 2013

Kysymykseen miksi nuoret hakivat mukaan Ruudin ydinryhmän toimintaan vastasi viisi nuorta. Kaikilla motivaatiotekijänä oli heidän yhteinen kiinnostus vaikuttamisto- imintaan kohtaan. Nuorten vaikuttamisen muodot ovat muuttuneet ryhmämuotoisesta

toiminnasta yksilöllisempään suuntaan (Myllyniemi 2014, 27). Vaikuttajaryhmien nuoret kasvattavat pääomaa, joka kertyy kaikista niistä taidoista ja taidoista jotka nuori itselleen kerää toimikauden aikana (Gellin, Gretschel, Jokinen, Kiilakoski, Lundbom, Matthies, Mäntylä, Nivala & Rynänen 2012, 250).

”Kuulin, että siinä saa vaikuttaa oikeasti Helsingin asioihin.”

”Halusin vaikuttaa siihen miten nuoria arvostetaan. Sit mä en oikeen tienny mitä mä tekisin sen eteen et mä pääsisin vaikuttamaan, mut sit mä törmäsin Ruutiin ja tää on osoittautunut oikein hyväks tavaks.”

Kysymykseen mikä ydinryhmän toiminnassa oli innostavaa vastasi kuusi Ruudin ydinryhmäläistä. Ydinryhmän nuoret näkivät innostavana tekijänä ryhmän hyvän hengen ja synergian, joka kannusti ja rohkaisi yksittäisiä ryhmäläisiä vaikuttamaan. Yhdessä voi oikeasti vaikuttaa asioihin ja heidät otettiin tosissaan. Toiminnassa innostaa oivallus ryhmän vaikuttamismahdollisuuksista. Osallisuus on nuoren vahvasti kokema tila, jolla on merkitystä heidän hyvinvoinnin kannalta. Nuorten kaikissa yhteisöissä tulee edistää osallisuutta, kuulemista, yhteisöllisyyden tuntua sekä itsetuntoa. (Gellin ym. 2012, 253.)

”Se että haluaa tietää että mitä vielä voi tämä Ruuti järjestelmä tuoda tullessaan.”

Kysymykseen millaisia taitoja opit ydinryhmässä vastasi seitsemän ydinryhmäläistä. Nuoret olivat oppineet käytännön taitoja kuten esimerkiksi ryhmätyötaitoja, kotikaupunki oli tullut tutuksi sekä oppinut kokousten vetämistä ja kokouskäytännöt. Sosiaalisia taitoja kuten esimerkiksi nuoret tulevat toimeen erilaisten ihmisten kanssa, päässyt yli esiintymispelosta, saanut rohkeutta ja oppinut puhumaan päättäjille byrokraattien kieltä. Yhteiskunnallisia taitoja miten eri kanavien kautta vaikutetaan eri asioihin. Kaikista näistä opituista asioista tulee olemaan apua nuorille myös tulevaisuudessa. Haikkola, Horelli ja Sotkasiira (2004, 141) esittivät tuloksia vaikuttajanuorten opitusta taidoista. Opitut asiat riippuvat siitä millainen ryhmä on ollut ja millaisia asioita on päässyt tekemään. Nuoret olivat oppineet kunnan päätöksentekorakenteen, organi-

soimaan tilaisuuksia, verkostoitumaan ja saaneet elämässä muutenkin tarpeellisia taitoja kuten parantuneen itsetunnon. (Haikkola ym. 2004, 141.)

”Pystyy tulee toimeen erilaisten ihmisten kanssa” Ei se oo mahotonta puhuu ison yleisön eessä vaik se olis hirvee kammo, siihen tottuu sitte.”

Kysymykseen mihin pääsit vaikuttamaan vastasi neljä ydinryhmäläistä. Ruudin ydinryhmäläiset pääsivät vaikuttamaan nuorten kesätyöpaikkojen lisäämiseen Helsingissä ja mahdolliseen kouluruokailun annosrahan korotukseen. Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymälle oli annettu palautetta päättäjämilitissä liikennevälineiden värittämiseksi ja siihen ettei 17 -vuotias ole täysi-ikäinen HSL:n silmissä. Päättäjän kanssa käydyssä keskustelussa puhuttiin mahdollisuudesta saada lukioihin vapaaehtoinen TET – jakso. Nuorilla oli vaikutusta myös Walkers nuorisokahvilan saantiin Itäkeskuksen alueelle. Vaikuttajaryhmän on sisukkuudella, aloitekyvyllä ja hyvin perustelluin argumentein saatava päättäjät vakuuttumaan asiastaan ja viemään sitä eteenpäin. Kunnat ovat ratkaisevassa asemassa paikallisten vaikuttajaryhmien tukemisessa. (Haikkola ym. 2004, 141 – 143.)

Kysymykseen mitä Ruudin ydinryhmään kuuluminen merkitsee nuorille vastasi neljä ydinryhmäläistä. Henkilökohtaisesti, jokaiselle nuorelle ryhmään kuuluminen oli merkinnyt erilaisia asioita, mutta jokaiselle vastaajalle ryhmä oli tärkeä, jos ei jopa tärkein asia koko Ruudin ydinryhmän toiminnassa. Joukko ihmisiä muodostaa ihmisryhmän, yhteisöllisyyttä ei kuitenkaan synny ennen kuin ryhmä on yhdentynyt ja kasvanut yhteisöksi (Harju 2003, 72). Ryhmässä pääsi tutustumaan siihen mitä Helsingissä tapahtui ja sai uusia kokemuksia.

”Se on jotain sellasta mitä muualla ei oo.”

”Tosi mahtavia ihmisiä. Siellä on hyvät ohjaajat ja me pystytään yhdessä tekemään vaikka mitä.”

”Ryhmä on merkinny mulle ehkä eniten tässä koko ruudissa ett se on ollut paras juttu et siel on niin mahtavia ihmisiä ja tota kaikki on tosi mukavia ja haluu oikeesti tehdä asioita ja haluu vaikuttaa ja on tosi aktiivisia.”

Viimeiseen kysymykseen mitä ydinryhmän nuoret ottivat mukaansa vuodesta, vastasi neljä ydinryhmäläistä. Vastaukset kuvastivat niitä asioita mitä nuorille jäi ryhmän yhteisistä tekemisistä, miten he ryhmänä toimivat eri tilaisuuksissa, kuinka ryhmä oli vaikuttanut heihin henkilökohtaisesti ja kuinka he jättivät oman jälkensä kaupunkiin.

”Hyviä ystäviä ydinryhmästä ja hyviä muistoja kaikista tapahtumista joihin ydinryhmä on osallistunut ja sitten ydinryhmän omasta kivasta mitä siel kokouksis on aina tapahtunu ja sit meidän omista leireistä”.

”Ja myös oma kädenjälkeni Helsinkiin.”

”Just tää kokemus ja kaikki niiku silleen henkinen kasvaminen ehkä vähän eteenpäin ja varmaan lähtee mukaan.”

”Hyvät kokemukset eli kaikki.”

7 YHTEENVETO

Käsittelen kolmea aineistoa, joista jokainen koostuu nuorten näkemyksistä. Ensimmäisen aineiston haastattelut pohjustavat opinnäytetyötäni ja antavat nuorten näkemyksiä osallistumiseen, vaikuttamiseen ja nuorten kuulemiseen. Toisessa aineistossa, kyselytulokset antavat näkökulmaa ydinryhmän toiminnan kehittämiseen ja ryhmän vaikuttavuuteen. Kyselystä selviää myös ydinryhmän nuorten positiivinen ja toiveikas suhtautuminen Ruudin ydinryhmän tulevaisuuteen. Kolmannen aineiston videohaastatteluista selviää ydinryhmän näkökulmia toimintaan ja vaikuttavuuteen. Aineistojen kautta koen saaneeni vastaukset kaikkiin asettamiini tutkimuskysymyksiin.

Millaisia ovat nuorten vaikuttamistoimintaan osallistumisen motiivit? Tarkastelin nuorten motiiveja osallistua RuutiExpo tapahtumaan sekä hakea mukaan Ruudin ydinryhmään. Tapahtumaan osallistuneilla nuorilla oli kaikkiaan seitsemän osallistumisen motiivia kun taas Ruudin ydinryhmän toimintaan mukaan hakevilla nuoria ajoi yksi motivaatiotekijä, he haluavat päästä vaikuttamaan. Aikuislähtöisessä toiminnassa

nuorten motivaatio ei ole selkeä, vaan heitä täytyy motivoida mukaan toimintaan. Ajatus osallistumisesta tulee ikään kuin myydä heille osoittamalla toiminnasta saatavia hyötyjä (Gretschel ym. 2011, 107).

9 – 15 -vuotiaat nuoret ilmoittivat osallistumispakon olevan heidän suurin motivaattorinsa osallistua tapahtumaan. Osallistumispakko johtui siitä, että tapahtuma järjestettiin koulupäivän aikana ja suurin osa osallistuneista alakoululaisista oli oppilaskunnan jäseniä. 16 – 22 -vuotiaiden pääsääntöinen motiivi osallistua tapahtumaan oli ehdokkuus Ruudin ydinryhmään. Nämä nuoret, joista osa oli ollut vaatimassa Helsinkiin nuorisovaltuustoa, halusivat mukaan vaikuttamistoimintaan, vaikka toimintamuoto oli eri. Nämä nuoret olivat myös sen ikäisiä, että heillä oli yksi ainut mahdollisuus pyrkiä Ruudin ydinryhmään. Molemmissa ikäryhmissä oltiin kiinnostuneita tapahtumasta.

Tutkin myös muita nuorten osallistumisen motiiveja. Nuorten yleinen toiminnan kannustin on halu muuttaa tai parantaa maailmaa, mahdollisuus edistää itselle tärkeitä asioita ja mahdollisuus edistää yhteistä hyvää sekä vahva halu vaikuttaa. Nuorimpia motivoi enemmän toiminnan hauskuus, tapahtumien ja tilaisuuksien järjestäminen, kavereiden kanssa toimiminen, ryhmätyötaitojen kehittäminen. (Gretschel ym. 2011, 94 – 95; Haikkola ym. 2004, 137, Myllyniemi 2014, 22 – 23.) Aktiivisimmat ja motivoituneimmat nuoret löytyvät toiminnoista, joka on lähtenyt käyntiin nuorista itsestään (Gretschel ym. 2011, 107).

Onko Ruuti vaikuttamisjärjestelmä lisännyt nuorten kuulemista? Nuorten kuuleminen voidaan nuorisolain mukaan toteuttaa monella tavalla (Vainila, 2008, 15). Aineistosta ei suoraan löydy vastausta tähän asettamaani tutkimuskysymykseen, vaan joudun hieman käyttämään luovaa ajattelua. Haastatteluissa suurin osa 9 – 15 -vuotiaista nuorista oli sitä mieltä, että heitä kuultiin tapahtumassa, enemmän kuin missään muualla. 16 – 22 -vuotiaat eivät olleet ollenkaan yhtä vakuuttuneita tapahtuman nuorten kuulemista lisäävästä vaikutuksista. Nuorten skeptisyys uutta Ruuti vaikuttamisjärjestelmää kohtaan kuului vastauksista läpi. RuutiExpo tapahtumassa nuorten mielipiteitä keräsivät Helsingin eri virastot ja muut toimijat. Ruuti vaikuttamisjärjestelmä ja sen toiminnot lisäsivät mahdollisuuksia nuorten kuulemiseen.

Lisääkö Ruuti nuorten vaikuttamismahdollisuuksia? Aineistosta ei saa yksiselitteistä vastausta tähän tutkimuskysymykseen. Kaikista aineistoista kuitenkin löytyy materiaalia, joiden avulla voin tehdä johtopäätöksiä. Haastatteluissa nuoret, kysyttäessä vaikuttamisen tavoista, kertoivat äänestäneensä Ruudin ydinryhmän ehdokasta tapahtumassa. Kyselyssä Ruudin ydinryhmäläiset olivat yhtä mieltä siitä, että ydinryhmä on lisännyt nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. Videohaastattelussa Ruudin ydinryhmäläiset kertoivat päässeensä vaikuttamaan moniin heille tärkeisiin asioihin. Kaikista aineistoista löytyy viitteitä siitä, että Ruuti on lisännyt nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. Kuitenkin suosittelisin kehittämään ja asettamaan jonkinlaiset mittarit Ruudin vaikuttavuuden mittaamiseksi nuorten näkökulmasta.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Vuonna 2011 valittuun ensimmäiseen Ruudin ydinryhmään kohdistui suuria odotuksia, niin nuorisoasiainkeskuksesta, nuorisolautakunnasta, kaupunginhallituksesta kuin nuorilta itseltäänkin. Ydinryhmään valitut nuoret joutuivat suuren haasteen eteen, ”tienraivaajan rooliin”. Vaikuttamisjärjestelmä oli nyt olemassa ja nuorilla mahdollisuus osallistua Ruudin ydinryhmän toimintojen kehittämiseen, vaikka Ruudin toimintojen ymmärtäminen oli nuorille vielä vaikeaa, koska koko Ruuti vaikuttamisjärjestelmän ideologian sisään ajaminen kaupungin rakenteisiin oli vielä kesken.

Ruudin ydinryhmään ehdolle voi asettua 13 – 17 -vuotiaat helsinkiläiset nuoret. Nuorten kiinnostuksen kohteet ja asiat joihin he haluavat vaikuttaa eroavat ikähaitarin sisällä toisistaan huomattavasti. Kuinka siis saadaan kaikki ydinryhmäläiset kokemaan ryhmä omakseen ja ajamaan kaikille tärkeitä asioita? Nuorten elämässä vuosi on pitkä aika, kuinka sitouttaa heidät toimimaan Ruudin ydinryhmässä? Ryhmä vaihtuu vuosittain ja samalla ryhmän koostumus ja dynamiikka muuttuvat, se miten hyvin ryhmä saadaan toimimaan yhdessä ja erikseen on joko sen vahvuus tai heikkous. Nuoret tarvitsevat apua ja tukea suoriutuakseen kaikista ydinryhmälle annettavista

tehtävistä, tämä asettaa nuorisoasiainkeskukselle ja nuoria ohjaaville aikuisille vaikean haasteen.

Ruudin ydinryhmäläisten YouTube -videohaastattelusta nousi esille itse ryhmän tärkeys nuorille. Ryhmässä voimaannuttiin ja kehityttiin vaikuttajina sekä ihmisinä, ohjauksen avulla. Ohjaajan tärkeä rooli nuorten tukijana, kannustajana ja asioiden mahdollistajana nousi esiin. Nuorten ryhmän ohjaajan tulee luottaa jäsenten voimavaroihin ja ongelmanratkaisukykyyn, jotta kehitystä voi ryhmässä tapahtua. Ohjaajan suhtautumistapa ja asenne on ratkaisevassa asemassa puhuttaessa nuorten osallistumisesta (Kohonen 2004, 116).

Sosiaalipedagoginen nuorisokasvatus perustuu jokaisen nuoren uniikin persoonan arvostamiseen ja tukemiseen. Nuorisokasvatus tähtää aitojen yhteisölle ominaisten suhteiden kehittymiseen dialogin, jakamisen ja osallistumisen hengessä. Tärkeä tavoite on tukea nuorten rohkeutta kokea ja oppia kokemuksistaan sekä tehdä valintoja ja sitoutua niihin. Viimeinen tavoite on että nuori pystyy arvioimaan elämäänsä ja yhteiskuntaansa kriittisesti ja tekee tietoisin valinnan elämänsä suunnasta. (Kurki 2007, 204.)

Näen haasteena sen kuinka Ruudin ydinryhmän toiminnassa voidaan välttää samoilta ongelmilta, mistä nuorisovaltuustoja on kritisoitu, ydinryhmän jääminen vain pienen osan helsinkiläisnuorten vaikuttamiskanavaksi ja vaikuttavuus päätöksenteossa minimaaliseksi. Kaikki Ruudin toiminnot lisäävät nuorten kosketuspintaa vaikuttamistoimintaan, mutta toiminnot ovat kiinnittyneet koulujen ja nuorisotalojen yhteyteen. Kaikki nuoret eivät ole kiinnostuneita oppilaskuntatyöskentelystä tai käy nuorisotaloilla, kuinka saavutetaan tällaiset nuoret? Kuinka voidaan tukea heidän aktiivisen kansalaisen identiteettiä?

Ruuti vaikuttamisjärjestelmä on ollut nyt käynnissä kolme ja puoli vuotta, miten toiminta on kehittynyt? ”Ruudin tavoitteeksi on asetettu, että valtuustokauden 2013–2016 aikana Ruuti löytää toimintamuotonsa” (Nuorisoasiainkeskus 2013, 7). Ruudista on kirjattu Helsingin kaupungin strategiaohjelmaan seuraavasti: ”Nuorten kasvua ak-

tiiviseen kansalaisuuteen sekä nuorten äänen kuulumista tuetaan. Nuorten vaikuttamiskanavat Ruuti ja RuutiExpo vakiinnutetaan, niiden vaikuttavuutta parannetaan ja varmistetaan eri sosiaaliryhmien osallistumismahdollisuudet.” (Helsingin kaupunki 2013, 7.) Ruuti vaikuttamisjärjestelmälle kehitettiin tulostittarit vuoden 2013 aikana. Tuloksia mitataan toteutuneilla toimenpiteillä, äänestysprosentilla, ehdokkaiden lukumäärällä, tapahtumiin osallistujien määrällä ja toimintaryhmien lukumäärällä. (Nuorisosiainkeskus 2013, 7). Missä on nuorten mielipiteiden kerääminen mittaamaan toiminnan laatua?

Tarkasteltaessa nuorten vaikuttamista laajemmin kävijäkyselyn mukaan alle 15 -vuotiaat olivat innoissaan uusista vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksista tutustuttuaan RuutiExpossa olemassa oleviin mahdollisuuksiin ja he kokivat myös pystyvänsä vaikuttamaan sen kautta. Kuinka tämä into saataisiin säilymään kriittisemmin suhtautuvissa yli 15 -vuotiaiden ryhmässä? Voitaisiinko asennemuutoksella ennaltaehkäistä syrjäytymistä? Voisiko Ruudin ydinryhmän toiminnalla ”aktivoida” nuoria osallistumaan?

Huolestuttavaa on se, jos Ruuti toiminta ja Ruudin ydinryhmä hyväksytään nuorten vaikuttamiskanavana ilman kriittistä pohdiskelua ja palautteen antoa. Nuorten tulisi haastaa aikuisia, koska he mahdollistavat vaikuttamisjärjestelmän. Nuoret tulisi ottaa mukaan Ruuti vaikuttamisjärjestelmän kriittiseen tarkasteluun ja sitä kautta kehittää kuulemisprosessia Helsingin kaupungissa ja tehdä vaikuttamiskanavasta enemmän nuorten näköinen.

Opinnäytetyöprosessini on ollut pitkä ja haasteellinen. Aloitin opinnäytetyön tekemisen vuonna 2011 kun Ruuti vaikuttamisjärjestelmä oli juuri vasta alkanut. Opinnäytetyön aihe muuttui matkanvarrella. Alkuperäinen aiheeni oli RuutiExpon arviointi kävijähaastattelun avulla. Tapahtuman aikana kiinnostuin nuorten näkökulmasta Ruuti vaikuttamisjärjestelmän arviointiin, sillä koin sen avaavan nuorten vaikuttamista. RuutiExpo tapahtuman jälkeen aloitin määräaikaisen työsuhteeni työskennellen Ruudin ydinryhmän osa-aikaisena työntekijä apuna. Seurasin työpisteeltäni sitä kuinka – risiititaisia tunteita herättävä – Ruutityötapa ja nuorten vaikuttamisjärjestelmä ”ajettiin

sisään” kaupungin rakenteisiin. Ruudin ydinryhmän nuoret saivat minut kiinnostumaan nuorten vaikuttamismahdollisuuksista ja juuri heidän, nuorten näkökulmasta. Työjaksoni nuorisoasiainkeskuksessa oli intensiivinen ja kaikin puolin antoisa kokemus.

Aineistoni on suppea ja sirpaleinen, koska se koostuu kolmesta erillisestä kokonaisuudesta. Kaikissa aineistoissa tulokulma kysymysten asetteluun oli erilainen. Aineistot kuitenkin tukivat toisiaan, vaikka kovin syvällistä pohdintaa ei vastaajilta saatu. RuutiExposta kerätyssä haastattelumateriaalissa on tulkinnan varaa sen takia, että haastattellijoita oli seitsemän, ja he kaikki tallensivat haastatteluvastaukset käsin. Survey -kyselyn mukana lähetin saateviestin, jossa kerroin miksi tein kyselyn ja mihin tarkoitukseen. Viestissä ilmoitin myös, että vastaukset kirjataan anonyymeinä. Vastausten vähäinen määrä kuitenkin heikensi aineistoa opinnäytetyöni materiaalina. YouTubesta löytämäni Hattumedian kuvaamaa videohaastattelua jouduin miettimään lähdekriittisesti, koska video on selvästi editoitu. En voi olla varma, kuinka montaa Ruudin ydinryhmäläistä on haastateltu ja montako kysymystä on esitetty. Mietin myös sitä, miksi kaikki eivät vastanneet kaikkiin kysymyksiin vai oliko heidän vastauksensa vain editoitu pois.

Ruuti - vaikuttamisjärjestelmä on opinnäytetyön aiheena ajankohtainen, koska toimintamallina se on vielä uusi ja kehittymässä. Opinnäytetyölläni pyrin kiinnittämään huomiota nuorten osallistavaan arviointiin Ruudin toimintoja kehitettäessä. Toimintamuotoa mietittäessä tulee ottaa huomioon nuorten mielipiteet ja kehittää niille omat tulostimet esim. Ruuti - vaikuttamisjärjestelmän ja Ruudin ydinryhmän toimintojen kehittämiseksi.

Vaikka kolme vuotta on kulunut opinnäytetyön aloittamisesta, mietin edelleen nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja kuulemista. Kerättyyn aineistoon palaaminen herätti uusia kysymyksiä millainen Ruudin ydinryhmä on nykyään ja mitä vuoden 2011 ydinryhmän nuorille kuuluu nyt?

LÄHTEET

- Af Ursin, Piia & Haanpää, Leena 2012. Nuorten osallistuminen luupin alla. Kyselytutkimus lounaissaomalaisien nuorten yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Nuorisotutkimus 1/2012, 30. vuosikerta. Helsinki: Hakapaino, s. 56 – 57.
- Alasuutari, Pertti 2014. Laadullinen tutkimus 2.0. Tampere: Osuuskunta vastapaino.
- Autio, Kirsi & Hiillos, Leena & Keskinen, Vesa & Mattila, Pirjo 2008. Hesan Nuorten Ääni – Kuuluuko se? Nuorten Osallisuus- ja demokratiahankkeen toimintatapoja ja nuorten kokemuksia. Teoksessa Bäcklund, Pia (toim.) Helsinkiläisten käsityksiä osallisuudesta. Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuskatsauksia 2008:7. Helsingin kaupunki: Tietokeskus, s. 24 – 35. Viitattu 20.5.2014.
http://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/08_10_01_tutkkats_7_backlund.pdf
- Council of Europe 2011. Child and youth participation in Finland. A Council of Europe policy review. Council of Europe. Viitattu 20.5.2014.
http://www.coe.int/t/dg3/children/participation/PolicyReview_en.pdf
- Eskelinen, Teppo & Gellin, Maija & Gretschel, Anu & Juntila-Vitikka, Pirjo & Kiilakoski, Tomi & Kivijärvi, Antti & Koskinen, Sanna & Laine, Sofia & Lundbom, Pia & Nivala, Elina & Sutinen, Riikka 2012. Kansalaistoiminta. Lapset ja nuoret kansalaistoimijoina. Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Demokratianoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Helsinki: Hakapaino Oy, s. 225.
- Euroopan yhteisöjen komissio 2001. KOM (2001) 681 lopullinen, Bryssel 21.11.2001. Euroopan komission valkoinen kirja. EU:n nuorisopolitiikan uudet tuulet. Viitattu 21.4.2012. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2001:0681:FIN:FI:PDF>
- Fakta nd. Tästä pitäisi puhua. Teoksessa Nuorten Ääni -toimituksen näkökulmia lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelmaan vuosilta 2006 – 2011. Nuorisosiainkeskus, s. 48.
- Gellin, Maija & Gretschel, Anu & Jokinen, Kimmo & Kiilakoski, Tomi & Lundbom, Pia & Matthies, Aila-Leena & Mäntylä, Niina & Nivala, Elina & Rynänen, Aimo 2012. Demokratiaremontin työkaluja. Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Helsinki: Hakapaino, s. 250 – 266.
- Gretschel, Anu & Hirsjärvi, Irma & Laine, Sofia & Myllyniemi, Sami & Siivonen, Katriina 2011. Toiminnan motiivit. Teoksessa Määttä, Mirja & Tolonen, Tarja (toim.) Annettu, otettu, itse tehty. Nuorten vapaa-aika tänään. Helsinki: Hakapaino, s. 92 – 107.
- Haikkola, Lotta & Horelli, Liisa & Sotkasiira, Tiina 2004. Nuoret uuden osallistumiskulttuurin tienraivaajina. Teoksessa Paakkunainen, Kari (toim.) Nuorten ääni ja

kunnantalon heikko kaiku. Nuoret kunnallisessa demokratiassa ja paikallisissa vaikuttajaryhmissä. Helsinki: Edita, s. 136 – 143.

Harju, Aaro 2003. Yhteisellä asialla. Kansalaistoiminta ja sen haasteet. Vantaa: Dark Oy.

Harju, Aaro 2005. Kansalaisyhteiskunta vapaaehtoistoiminnan innoittajana. Teoksessa Nylund, Marianne & Yeung, Anne, Birgitta (toim.) Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, s. 68 – 69.

Hattumedia. Ruudin vuosikertomus 2013. Nuorisoasiainkeskus. Viitattu 28.3.2014
<http://www.youtube.com/watch?v=y96jiwnZxxA>

Helsingin kaupunginhallitus (2011a). Esityslista 13.6.2011 Sj/2. Helsingin kaupungin nuorten vaikuttamisjärjestelmän, Ruudin, käyttöön ottaminen. Viitattu 20.4.2013.
http://www.hel.fi/hel2/ajankohtaista/Demokratiaryhma/Khn_el_13%206%202011.pdf

Helsingin kaupunginhallitus (2011b). Pöytäkirja 23/201. 615§ Helsingin kaupungin nuorten vaikuttamisjärjestelmän, Ruudin, käyttöön ottaminen. Viitattu 20.4.2013.
http://www.hel.fi/hel2/ajankohtaista/Demokratiaryhma/Khn_ptk_13.6.2011.pdf

Helsingin kaupunki 2013. Strategiaohjelman 2013 – 2016 perustelumuiotio. Viitattu 20.5.2014. <http://www.hel.fi/static/taske/julkaisut/2013/Strategiaohjelma_2013-2016_Kh_250313.pdf>

Herranen, Jatta & Määttä, Jukka 2009. Yhteisöpedagogi (AMK) omaa paikkaansa etsimässä. Teoksessa Lind, Kimmo (toim.) Mahdollisuuksien maailma. Näkökulmia yhteisöpedagogien (AMK) koulutukseen ja työhön. Sarja C. Oppimateriaaleja 19. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy, s. 60.

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Hoikkala, Tommi 2007. Alkulauseet. Teoksessa Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko (toim.) Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy, s. 6 – 7.

Hämäläinen, Juha 2007. Nuorisokasvatuksen teoria sosiaalipedagogisessa kehyksessä. Teoksessa Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko (toim.) Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy, s. 169 – 170.

Keskinen, Vesa 2012. Nuoret ja politiikka. Teoksessa Keskinen, Vesa & Nyholm, Anna Sofia. Nuoret Helsingissä 2011. Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuksia 2012:3. Helsinki: Edita Prima Oy, s. 116.

- Kiilakoski, Tomi 2008. Johdanto: Lapset ja nuoret kuntalaisina. Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Helsinki: Hakapaino Oy, s. 18.
- Kiilakoski, Tomi 2014. Monenkirjavia vaikuttamista: nuorten useista kansalaisuuksista. Teoksessa Myllyniemi, Sami. Vaikuttava osa. Nuorisobarometri 2013. Helsinki: Hakapaino, s. 106.
- Kohonen, Kirsi 2004. Nuorten vaikuttajaryhmät – Kunnallista päätöksentekoa vai kunnollisia tapahtumia? Teoksessa Paakkunainen, Kari (toim.) Nuorten ääni ja kunnantalon heikko kaiku. Nuoret kansallisessa demokratiassa ja paikallisissa vaikuttajaryhmissä. Helsinki: Edita, s. 116 – 117.
- Koskinen, Sanna 2008. Lähiympäristöön vaikuttavaa ympäristökasvatusta. Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Helsinki: Hakapaino Oy, s. 136.
- Kotilainen, Sirkku & Rantala, Leena 2008. Nuorten kansalaisidentiteetit ja mediakasvatus. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 89. Helsinki: Hakapaino Oy, s. 106.
- Kuntalaki 365/1995. Viitattu 24.4.2014.
http://www.edilex.fi/lainsaadanto/aiempi/19950365_20031034
- Kurki, Leena 2007. Nuorisokasvatus sosiokulttuurisen innostamisen kehyksessä. Teoksessa Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko (toim.) Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheen vuoroja. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy, s. 204 – 214.
- Laitinen, Hanna 2002. Kenen ehdoilla? Osallistaminen kehitysyhteistyössä. Kehitysyhteistyön palvelukeskuksen julkaisusarja 23. Helsinki: PriimaOffset.
- Malinen, Joonatan & Sundman, Robert 2010. Helsinki pohtii vallan antamista nuorille. Nuorisotoimenjohtaja perusti ryhmän pohtimaan nuorten osuutta päätöksenteossa. HS Kaupunki 29.3.2010. Julkaisussa Tästä pitäisi puhua. Nuorten Ääni – toimituksen näkökulmia lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelmaan vuosilta 2006 – 2011. Nuorisoasiainkeskus, s. 48.
- Manninen, Jyri 2008. Oppilaiden osallisuus koulussa – oppilaskuntatoiminnan uusi tuleminen? Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Helsinki: Hakapaino Oy, s. 119 – 121.
- Mikkola, Ina 2009. Nuoret vaativat enemmän valtaa Helsingin päätöksenteossa. Nuorisotoimenjohtaja Lasse Siurala: Valta on kaupungissa jo jaettu. HS Kaupunki 6.6.2009. Julkaisussa Tästä pitäisi puhua. Nuorten Ääni – toimituksen näkökulmia lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelmaan vuosilta 2006 – 2011. Nuorisoasiainkeskus, s. 47.

Myllyniemi, Sami 2014. Vaikuttava osa. Nuorisobarometri 2013. Helsinki: Hakapaino.

Myllyniemi, Sami & Paakkunainen, Kari 2007. Tihentyvä sukupolvipolitiikka ja aktiivisuuden kasautuminen. Teoksessa Paakkunainen, Kari (toim.) Sukupolvipolitiikka. Nuoret ja eduskuntavaalit 2007. Helsinki: Yliopistopaino Oy, s.

Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko 2007. Nuorisokasvatuksen teorian kohde ja konteksti. Teoksessa Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko (toim.) Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy, s. 10.

Nuorisoasiainkeskus 2013. Toimintakertomus 2013. Viitattu 24.4.2014.

http://www.hel.fi/static/public/hela/Nuorisolautakunta/Suomi/Esitys/2014/Nk_2014-03-27_Nik_3_EI/71B7175A-94D1-4241-8480-886F310217B1/Liite.pdf

Nuorisoasiainkeskus 2012. Nuorisoasiainkeskus. Keskitettyjen palveluiden osasto 10.10.2012. Helsingin kaupunki. Viitattu 24.4.2014.

http://www.hel.fi/hki/Nk/fi/Tietoa+meista/Organisaatio_1/Keskitettyjen+palvelujen+osasto

Nuorisoasiainkeskus 2014. Usein kysytyt kysymykset Ruudista (FAQ). Viitattu 5.5.2014 <http://www.ruuti.net/faq/>

Nuorisolaki 72/2006. Viitattu 29.3.2012.

[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072?search\[type\]=pika&search\[pika\]=Nuorisolaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072?search[type]=pika&search[pika]=Nuorisolaki)

Nyholm, Anna, Sofia 2012. Nuorten vaikuttamismahdollisuudet. Teoksessa Keskinen, Vesa & Nyholm, Anna, Sofia. Nuoret Helsingissä 2011. Vapaalla, koulussa, vaikuttamassa. Tutkimuksia 2012:3. Helsingin kaupunki: Tietokeskus, s. 109.

Opetusministeriö 2007. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2007 – 2011.

”Tulevaisuus velvoittaa, tämä päivä ratkaisee.” Pääministeri Matti Vanhasen II hallitus. Opetusministeriön julkaisuja 2007:41. Helsinki: Yliopistopaino.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2012 - 2015. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2012:6.

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2012/liitteet/OKM06.pdf?lang=fi>

Pyry, Noora 2012. Nuorten osallisuus tutkimuksessa. Menetelmällisiä kysymyksiä ja vastausyrityksiä. Nuorisotutkimus. Osallisuus ja Osallistuminen (30) 1/2012, s. 35.

Sundman, Robert 2011. Helsingin nuoret haluavat valtuuston. Nuorisoasiainkeskus ajaa omaa nuorisofoorumin mallia. HS Kaupunki 27.1.2011. Julkaisussa Tästä pi-

täisi puhua. Nuorten Ääni – toimituksen näkökulmia lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelmaan vuosilta 2006 – 2011. Nuorisoasiainkeskus, s. 50.

Suomen perustuslaki 731/1991. Viitattu 21.4.2012.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

Söderlund, Markus 2014. Äänettömät 16-vuotiaat. Teoksessa Myllyniemi, Sami. Vaikuttava osa. Nuorisobarometri 2013. Helsinki: Hakapaino, s. 118.

Turkia, Heini 2012. Ruuti -nuorten vaikuttaminen Helsingissä. Power point –esitys 12.4.2012. Nuorisoasiainkeskus.

Unicef 2013. Yleissopimus lapsen oikeuksista (LOS) 2.9.2013. Viitattu 20.4.2014.
http://www.unicef.fi/Lapsen_oikeuksien_sopimus_koko

Uusikangas, Silja 2010. Nuoret ovat aina väärässä. Nuorista itsestään lähtevä toiminta, oma-aloitteisuus ja ilman auktoriteetteja luotu tekeminen ovat tärkeitä. Megafooni 5.11.2010. Julkaisussa Tästä pitäisi puhua. Nuorten Ääni – toimituksen näkökulmia lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelmaan vuosilta 2006 – 2011. Nuorisoasiainkeskus, s. 55.

Vainila, Eerika 2008. Oikeus osallistua – Nuorten ääni kunnissa. Nuorisolain 8§:n perusteella järjestettävä vajaanvaltaisten osallistuminen ja kuuleminen kunnissa. Helsinki: Yliopistopaino.

Valkonen, Emilia 2009. Keskustelutilaisuuksien vaikutukset. Teoksessa Gretschel, Anu (toim.) Nuorten vaikutusmahdollisuuksien arviointi 2008. Menetelmän kehittäminen nuorten näkökulman, ja päättäjien kanssa keskustelun aikaansaamiseksi lääninhallitusten peruspalveluarvioinnin tuloksiin 20 pilottikunnassa. Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry. Helsinki, s. 112 – 120.

Wilska, Terhi-Anna 2014. Nuoret osallistuvat kulutusvalinnoillaan – vai osallistuvatko? Teoksessa Myllyniemi, Sami. Vaikuttava osa. Nuorisobarometri 2013. Helsinki: Hakapaino, s. 121.

LIITTEET

Liite 1

RuutiExpon 2011 arviointi kaavake

Kuinka monta nuorta ryhmässä on?

Minkä ikäisiä he ovat?

Tyttöjä: Poikia:

1. Miksi osallistuitte RuutiExpo tapahtumaan?
2. Mitä vaikuttaminen teidän mielestänne on?
3. Oletteko koskaan vaikuttaneet? Mihin olette vaikuttaneet, jos olette vaikuttaneet?
4. Muuttuiko käsityksenne vaikuttamisesta tapahtuman aikana?
5. Tuntuiko teistä, että teidän mielipidettänne kuunneltiin tapahtumassa?

Liite 2

Kysymyksiä Ruudin ydinryhmään 2011 - 2012 valituille 20 jäsenelle

Ympyröi / merkitse oikea vaihtoehto ja vastaa kysymyksiin

Vastaajan ikä 13 14 15 16 17 18

1. Onko Ruudin ydinryhmä mielestäsi parantanut helsinkiläisten nuorten mahdollisuutta vaikuttaa?

Kyllä Ei

2. Onko Ruudin ydinryhmän toiminta vastannut odotuksiasi?

Kyllä Ei

3. Oletko mielestäsi päässyt vaikuttamaan Ruudin ydinryhmän toiminnassa riittävästi?

Kyllä En

Jos vastasit en, miten olisit halunnut ryhmässä vaikuttaa?

4. Onko yhteistyö Ruudin ydinryhmän ja päättäjien välillä ollut riittävää?

Kyllä Ei

Jos vastasit ei, millaisia tilaisuuksia päättäjien kanssa olisi pitänyt olla?

5. Millaisia parannusehdotuksia sinulla on Ruudin ydinryhmän toimintaa ajatellen?

6. Millaisena näet Ruudin ydinryhmän toiminnan tulevaisuudessa (1-5 vuoden kuluttua)?

Liite 3

Hattumedian haastatteluvideo 2013 Ruudin ydinryhmäläisille

1. Miksi hait mukaan Ruudin ydinryhmään?
2. Mikä on ollut innostavaa ydinryhmän toiminnassa?
3. Mitä olet oppinut?
4. Mihin olet päässyt vaikuttamaan?
5. Mitä ydinryhmä on merkinnyt sinulle?
6. Mitä sinulle jää tästä vuodesta?